

કુળાં બને પ્રકારેક.

કેવી અસરકારક માળેકાર
પરિપાતી.

પાતી ના. - ખીરકા સીદ.

મુબર, નં. ૩.

અંશ સ્થાપિતતા સર્વે કાલ કુળાંને સ્થાપિત છે.

પ્રિય -

મમનકાલે જમણવનસ.

શ્રી. સારવતી જાપમાન,

૩૫૨ નાવદેવ શ્રીદ

મુબર, નં. ૩.

भारतभक्ति संस्थान
 २५, रजनीश्वर लाल, भादगा, १०, ११,
 लाल, १०, ११, भादगा, १०, ११

જલદી બહાર પડશે.

વિજય કળા.

ચિત્રો સાથે.

દુનિયામાં અને જીવનમાં વિજય મેળવનાર ખરા કાયાઓ
અતિ સગળ રીતે આ મંચમાં વર્ણવવામાં આગ્યા છે.

“વીસમી સદી”માં જીવાયતા લેખમાં ખેટા વપારો કરી
આ પુસ્તક જીવાળું છે.

અગાડથી માનક ચનારને-રૂપા બે.

પછગથી માનક ચનારને-રૂપા વજ.

લખે.

ઝવેરી સાકરચંદ માણિકચંદ ધડીયાળી.

પાનકા અ - મુંબઈ, ૩.

પણ તે છતાં તે પ્રકટ થવાનું નિર્માણ હમણામુખી ન હતું. વર્ષો પસાર થતાં ચર્ચા-મારાથી તે પ્રકટ થવા માટે બની શકે તે માટે અન્યત્ર ઉત્કંઠા હતી, એક જામની હતી, પણ આખરે સરવસ્વ ૧૪-૧૫ વર્ષો બાદ તે પ્રકટ કરવાની આજ્ઞા પાત્ર પડવાના ચિન્હો. સરવસ્વ એક વર્ષ અચાઉં દેખાવા સાગ્યા.

મારા સંસ્કૃત સદસ્યો મહેનતના મિત્ર થઈ હોદ્દાલાલ દીવાચંદ નો. પી. (અને જોનરરી મેટ્રિક)ને એ પુસ્તક દેખાડવાનો પ્રસંગ મને પ્રમ થયો. અને તે બાદ તેઓ શ્રીએ તે પહેલેથી તે હેલ્થેમુખી રાત-દિવસ વાંચી, તે વિના વિશ્વએ પ્રકટ કરવા અને આમદ કરી, અને તે માટે સધની મહેનત પેતાને-માથે ઉપાડી લીધી.

તેમનીજ હજી અને મહેનતના પરિણામે આ પુસ્તક પ્રકાશમાં આવે છે. અને તે માટે તેમનો તેમજ એ અન્ય સહાયકાર વર્ષો જે મહેનત. આ પુસ્તક સખધમાં લીધી છે, તેઓનો આભાર તુ આ રચણે માનુ છું.

પદને વા બાદ ૪ લેખ આ પુસ્તકરૂપે દેખાવ દે છે. તેમાં અને જાહેર લેખમાં જુદું મેં તે. કેટલાં ગ્રંથાભિષેક મિત્રે કર્યો પડ્યો છે, અને અસહ્ય લેખ જેઓએ ર.આ. દર્શ તેઓને પણ આ પુસ્તકને લેખ, તદન નવોજ-અમના તરા જેવા-જાગજો એમ અને બાકા છે

વર્ષો બાદ પુસ્તક રૂપે પ્રકટ થતું " પારસમણિ " દવે વાચકોને કેટલો જાણ દે છે તેજ માત્ર માટે લેવાનું મહે છે

કર્તા.

સુરજમલ લલ્લુભાઈની કું.

હીરાના વ્યાપારી

૨૨૫ કાલબાદેવી,

મુંબઈ.

એન્ટવર્પ-રંગુન	{	ટેલીફોન નં. ૨૨૩૬	{	CALMNESS.
કલકત્તા-મદ્રાસ		ટેલિગ્રાફિક		
		એડ્રેસ		

રિને તે રોગી, પણ જોડેલા ધરડો અને નાકવાંત ઘાપ છે. તેમજ રોગ, જ્વારકા અને મોત ઉપર પણ જાણ મેળવી શકે છે. મનમાં મુખ્ય માત્ર તેનો વિચારજ અજાણ છે, અને તે માટે તેજો વિચારનેજ ઉચ્ચ રેને ખીસવવાની અગત્ય છે. એ અગત્ય સહેવાઈથી પૂરી પાડવામાં બા પુરતક સાધનરૂપ છે. વિચાર બળનું સામર્થ્ય અનંત છે: તેનું વર્ણન કરવાને કોઈડો જીઓ તેમજ કસમો પણ અમર્ય નથી એમ કહી શકાય. જો તેમજ તે સામર્થ્યનો ધજોજ ઘોડો અંશ આ પુરતક દ્વારાએ વળાવવાને પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

“મન આશુ” તેજો મધનું સાધનું” એમ ઉત્તમ કવિઓ કહી ગયાં છે. એ મનમાંજ વિચારો ઉદ્ભવે છે, અને જો તે વિચારોનો ભ્રમણ કરવામાં સારી જુદી અર્થાત્ ખીસેલી જુદીની મદદ લેવી નથી તો તે વિચારો માગને જદમે અનર્થ કરાવે છે: એ મનજ પૂરપ તેમજ વાષ-સામ તેમજ નરસા વિચારો-અને નિષ્ક્રોધે ઉત્પન્ન કરનાર છે: અને તેથી એ મનને જે સ્વર્ગને ખીસવવાની મોટી અગત્ય છે, એ ખીસવવાની મટે મારા વિચારોનું મેનન કરવાની જરૂર સર્વે માટે છે: સામા વિચારો અનુભવથી જાણ જોવા છે જે જાણ પીવાથી અજાણ ન થતા. જમ બનત ન મેડ, કુરત ખત મોક રમેગના મળખે ઉત્પન્ન થયજ અજાણ ન સ થય છે અને માનુષ મરં દાહિતવાન થય શકે છે નવ વાજવાન થવાના એ ઉપયોગ નવની સહેલી બાવામા, એ. કુરતકમે એ રીત પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

ફોલવન બનત પાંચ અનેક ઉદાહરણ અને અનેક અર્થ છે એનું પણ એ જાણ છે એ રંગ નર જે નકાલન આ. રાખેનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તે પ્રકારની અસર ને એ ૧૫ મદજ કરનાર પર થાય છે તુ ૧૫ મદજત આવાર આવાર. ક. ૩ નાંક પણ મીડ. અને નાન ન પડેલી ન મેડ રક જુદી રહેકને નર ઉપયોગી અથુક એ. ૧૫, અક. ૨૫ છે એ એ. ૧૫ વનુજ વાજવત બના અને કહેલી ઉજાને સંદર્ભ દાહિત વનુજ ના ૧ મ. ૭ નાંક ૧ મ. ૭ ની, કે અનુક્રિયા જનુ ૧૬ એમ નથી તેમજ ક્રિયાવપાડેની જુઝાએમાં

અનુક્રમણિકા.

મારા દેશ બાંધવોને	૧૫
નિવેદન	૧૬
ઉપેદ્યતા	૧૭
પ્રયોજન	૧૮
મૂળ લેખની પ્રસ્તાવના	૨૧
અભિપ્રાયો	૨૬
અનુક્રમણિકા	૩૨
પ્રકરણ ૧ શું-મુખની પ્રમુખ ઇચ્છા	૩૩
" ૨ શું-વિજ્ઞાની હેતુને વિષયે-સનું આત્મચર્ચાત	૪૧
" ૩ શું-વિચાર બળનું પરિણામ	૪૧
" ૪ શું-દ્રવ્ય	૬૬
" ૫ શું-શ્રીમંત કેમ થવાય	૬૭
" ૬ શું-વિચાર-મોક્ષ	૭૪
" ૭ શું-મોદિની અથવા આકર્ષણ	૮૨
" ૮ શું-મન	૮૮
" ૯ શું-મનુષ્યનો મોટો સત્તુ...	૯૪
" ૧૦ શું-મોહન અને ચેતન્ય	૧૦૦
" ૧૧ શું-આત્મવત્ત	૧૨૪
" ૧૨ શું-મનુષ્ય અને જ્ઞાન	૧૪૩
" ૧૩ શું-સકિતઓમા વિશ્વાસ	૧૫૭
" ૧૪ શું-"કુ"	૧૭૧
" ૧૫ શું-એકજ તત્ત્વ	૧૮૫
" ૧૬ શું-ઈચ્છા, ધરણ અને મન	૧૯૫
" ૧૭ શું-ઈચ્છા સિદ્ધ કરવાના માર્ગો...	૨૦૬
" ૧૮ શું-વિજ્ઞાન ક્યારે મળે	૨૩૪
" ૧૯ શું-ઉપસહાર	૨૪૬

સ્વર્ગવાસી ડૉક્ટર દાદાશાહ, ઓનરેબલ મીં. ગોખલે, ઓનરેબલ સર શીરોજીશાહ મહેતા, અને દેવાન મહાદમા ગાંધી, વિગેરેના હવન જ્ઞાતિ આ 'બાબનની સાક્ષીરૂપ છે. જે એ મદાપુરોએ દુઃખથી ડરી, પોતાના કર્તવ્યને જૂઠી જવામાં હાથપાવુ માન્યું હોય તો તેઓ હાથમાં જેટલા પુન્ય મનાય છે તે મનાત નહિ. અને પોતાની દેવાનિમાં જે માન મેળવ્યું હતું તે મેળવી શકત નહિ. શ્રી રામ, શ્રી કૃષ્ણ, પાંડવો, બુદ્ધ મહાવિર, ઇસુ ખ્રીસ્ત, નખી સાહેબ મદમદ વિગેરે, મદા પુરોનાં હવનો પણ દુઃખથીજ ભરપૂર હતાં. એ દુઃખેજ-દુઃખ ખમવાની ટેવેજ-તેમને મદા પુરોનાં બનાવ્યા હતા. દુઃખ એ અમિરૂપ છે, જે મનુષ્યરૂપી સુવર્ણને તપાવે છે, અને જે તેમાં ક્ષતેદ્દમંદ નિવડે છે, તેને સોડવના સુવર્ણ તરીકે બધાના પ્યારા બનાવે છે. જેણે સોડવના સુવર્ણરૂપે દુનીઆમાં રહેવું હોય, તેણે દુઃખથી ડરવાની જરૂર નથી, પણ બદાદૂર ચવાની અને તેની સામે ચવાની જરૂર છે.

એ સંજોગમાં મીસીસ હેલેન વોલમેન્સ નામની અમેરીકની એક બાઈએ, પોતાના અનુભવ સિદ્ધ કેટલાંક પુસ્તકો રચ્યાં છે, જે ધણીજ ઉપોગી છે. એ પુસ્તકો વાચતા માત્રમ પડે છે કે સંજોગો કેટલીક વખત બળવાન બતા તેઓ કાંઈ એટલા બધા બળવાન નથી કે દર વખતે તેઓ જવા ઉપર વિજય મેળવે. જે માણસ "દુ" તથા "મન" ને ઓગળી શકે છે, તે સંજોગો ઉપર પૂરવાર્યથી વિજય મેળવી શકે છે એટલુજ નહિ પણ સંજોગોને પોતાની મરજી અનુસાર ચલાવી શકે છે.

અવનતિ--પછી તે દ્રવ્યની કે ભાવની ગમે તે પ્રકારની હો-એ ખાટા પાવાથી ઉત્પન્ન થાય છે. એ બે ખોટા પાવાઓ આ છે.—(૧) માનવી એમજ ધારે છે કે ઉત્પત્તિએ પહોંચવાનું દરેક માટે કદી બની શકે નહિ અને તેથી સુખ બધા માટે અશક્ય છે; અને (૨) બીજી એ કે મનુષ્યને એ પણ ખબર નથી કે તે પોતેજ શીમત કે સુખી ચવાની સત્તા ધરાવે છે, અને ધણી વખત પોતાની મરજી અનુસાર સંજોગો ફેરવી શકાય છે.

ગળતી અને તે વિચારની અસંતોષ નહીં કરવા સંબંધમાં કંઈ પણ નમ્નીજ કરવા અને વિચાર સરખો પણ આવતો ન હતો. ખરેખર એજ બૂઝથી મારું સંબંધ દુઃખ ઉત્પન્ન થયું હતું. “બ્લીક” અથવા “ડર” મારા વિચારોના પાયારૂપ હતાં અને તેથીજ હું ધારતી હતી કે મારી કેળવણી મારું દુઃખ ઘટાડવાને બદલે વધારતાં હતાં.

“પણ આખરે મારી અછત અને બુદ્ધિ જાગૃત થવા લાગ્યાં. તે જાગૃત થતાં પ્રથમ સરખાનમાં ધર્મની જાગૃતમાં અને તે પછી દુનીયાની જાગૃતમાં મેં કાંઈક નવુંજ અનુભવ્યું અને મારા હૃદયમાં નવો પ્રકાર પ્રકાર્યો. સેંકડો ખોટા વિચારો, મેં, જ્ઞાન જાગૃત થતાંજ ઊઠી દીધા અને તર્ક અને અછતનો ઉપયોગ કરતાં અને માત્રમ પડ્યું કે, માત્રસ પોતે પોતાનું નમીબ જનારવાને શક્તિવાન છે, તેમજ તે એકમે ઉભો રહી શકે છે. જેમ જેમ મારા હૃદયમાં રહેલી શક્તિનો હું ઉપયોગ કરતી ગઈ, તેમ તેમ મારી બ્લીક ઓછી થતી ગઈ અને અમાઉની અધકાર રૂપી “દર”ને બદલે હવે નવા પ્રકારી તેની જગ્યા લીધી.”

પાણીમાં, અને માથાના જતાં તે પૈસા મને મળ્યા. 'દસ રૂપીઆ
જતાં' હું શહેરમાં જવા નીકળી અને મારા મનમાં કાંઈક નવીન લાગણી
ઉપજાઈ. મારું હૃદય મને કહેતું હતું કે 'એકાદશીનાં કરજદાર
હી તારે જીવવાનું સર્વવસ્તુ નથી, અને તેથી તું શહેરમાં જા અને
જેમ બીજાઓ મુખી થયા તેમ તું પણ મુખી થશે, પણ શહેર પાસે
આવતાં સુધીમાં તો દસમાંથી સાત રૂપીઆ ખર્ચાઈ ગયા હતા, અને
તેથી મને બરિષ્ઠ માટે પાછી ચિંતા થવા લાગી. વિચારની અસર
મનપર કેવી થાય છે, તેની સાબીતી દમજા પણ મળી. વેપાર રોજ-
મારથી માંછ રહેલાં શહેરમાં કરવા જતાં અંતરની ચિંતાના સખએ
મને કાંઈજ મન્યુ નહિ. અને તે શહેરમાં નહિ આવી હોત તો સારું
થત એવો વિચાર ઉપજાયો. એક પર્મશાળામાં જઈ મુલાકાત માટે
ગાંધીજી કરીને બીજા દિવસે રહેવા માટેના એક જગ્યા મેં બાંહે લીધી.
મારી પાસે દરેક કંઈક એકજ રૂપીઆ રાખી દેતો. આવતાં માટે બે
દિવસમાં બધું કરવા માંડું સપાળા તાણા વગરનાં મથા અને મારી પાસે
એક પાઈ પણ નહીં નહિ.

પણ દિવસ નવે તે રૂઝની મેળમાં હું પાણી રખડી અને તે
વખત દુબલ ન મને ખરો પગ હતો મન્યુ નહિ. "શુ કરવું."
તું કહેતું એક દિવસે જ નહીં હૃદયમાં ઉપજાયો હતા. આખરે
વનમાનપત્રની એ જગ્યા ને રૂઝી મેળવા મેં કાશી મારવા માંડ્યાં.
માન અને રૂઝી મેળવી જ ન જાત દમજા સાતની હતી. અને
કેવળ કોઈ કંઈક એક જ મેળવે વિચાર દેતો શહેરમાં કેટલાક
શ્રીમંતો મેળવે હતા. તેમને મેળવા મને હજીજી થત
નહિ જાણનાં તે રૂઝી મેળવે જાત આતની તે હું વાચતી
અને મને મનમાં એમ થતું હતું પણ કોઈ કંઈક કંઈક કે રસોઈ આ
તરીકે ચાલી શકે એમ નહીં પણ મન તેજી કામ કરવા ના પાડતું
અને મારા વિચાર જગ્યા મેળવે તરીકે જાણતી નોટરી મેળવ-

દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવ અનુસાર, દરેક કાર્યમાં સુધારો કરવો. જે મનુષ્યો એ વિચારમાં સંકેત લાવે છે, તેઓ એ વાત બૂધી ભય છે કે પુખ્ત વિચાર કરી બીજાઓ માટે, હવેતો મેદનન કરનારાને તેમની મેદનન કરતાં પણ વધુ બદલો, અવરંધા પરિપક્વ થતાં મળે છેજ, કેમકે જ્યારે તેઓ બીજાઓ માટે મેદનન કરતાં હોય છે ત્યારે તેઓ નવું નવું જાણી, પરિપક્વ વિચારના થાય છે, અને તેમાં સંપૂર્ણ થનાર બીજાઓને પાછાં મુકી આમળાં ભય છે. પૈસાના ગુણનો જ્યાં સુધી મળજનો ઉપયોગ કરતાં નથી, ત્યાં સુધી જેનીને તેનીજ સ્થિતિમાં રહે છે. આપણા મજુરો અને સામાન્ય નોકરોની સ્થિતિ આવીજ છે. તેઓ દિવસના રોજે અથવા મહિનાના નાના પગારે નોકરી કરે છે અને જે મળે છે, તે પેટ ભરવા માટેજ છે એટલુંજ માત્ર સમજે છે. આવા માણસોની હાલત ક્યાંથી સુધરે !

“સ્વ” અથવા “પોતાને” એજાગ્રવાનું જ્ઞાન જ્યાં સુધી મનુષ્યને મળ્યું નથી, ત્યાં સુધી તે ઉંચી પાવરીએ કે આજ્ઞાદ સ્થિતિએ પહોંચી શકતો નથી સત્ય કહીએ તો માણસની ચદનીની સરજાન એ જ્ઞાન ઉપજાવવાની સાથેજ થાય છે. એ જ્ઞાન આત્મામાંજ છે અને તે બહાર નિકળવા દરપણે ઉછાળા મારે છે, પણ જો તેને જહાર નીકળવાનો માને ન આપવામાં આવે તો, અને તેને દાબી દેવામાં આવે તો, ઉંચ સ્થિતિ કપારથી પ્રાપ્ત થાય. પણાઓ તો પોતાના આત્મામાં રહેલાં આ ન-રથી અગભય હોય છે અને તેથીજ તેઓની હાલત કયાજ રહે છે. જો તેઓને એ જાગૃતનું જ્ઞાન થાય તો તેઓ પોતાની વિધિ સુધારવા પ્રયત્ન કરેજ, અને તેવો પ્રયત્ન પૂર્ણ ઉમંગથી થતાં, તેની પરત્વનાની ખેડી ટુડી જાય છે, અને તે વિપત્તિ પર વિજય મેળવી આમળાં વધે છે

છળીજ સાગી અસર થતી ગઈ અને તેના અંગે પણ અત્યંત પ્રકાશને
મેં જોયાં જેવળી અપરિચિત આવી 'દોષના. પરની માગેડના
રોમે રોમ ઉપર થતા દોષ એવી અસર તેને થઈ. અને
તેના પૂરો થતા તેને મને કહ્યું 'તમે આજે ઉત્તમ સખી સોફો પો
તની મને મળવા નહી. દરે મને ખાલી થઈ જે નમર્ગી રીટલી પેર
કરવાની ગઈ-1 એમ માઝ આ તેમ તેમજ નહ પણ પ્રગટ કરવા
મને નાખ્યાનો ન્યૂન્ય નીચ ન નહ 'કે ત કાલી ગઈ નથી.
મર્ગી તેમ તેમ નહી. હાલ ન નહી નહી મ ન મને આ રૂપ
તેના નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી
નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી નહી

વિચાર બળનું પરિણામ. હૃદયતેજ

વિચારને દુનીઆને સ્થાયી રાખનાર પાપો છે, જે અનુપ્યને પરેસા
અનુપ્ય બનાવવાનું કાવે કરે છે, અને તે બાર એ અનુપ્ય માણસ
દુનીઆને સ્થાયી રાખવામાં મૂખ્ય ભાગ લે છે.

જે દિવસથી મેં હાથખાનાની નોકરી છાડી, તે દિવસથી મરી-
આઈ અને બ્લીક મને કોઈપણ પગે આવી નથી. જે વર્તમાનપત્ર-મેં
મારા વિચાર બળના પ્રભાવે કાઢ્યું, તેનાથી મારું નસીબ ફરી ગયું,
એમ હું નથી કહેતી. પણ તે પત્ર જન્મ પામ્યા બાદ, ગરીબાઈની
કેમળીયતથી મને કઠિપણ ખમવું પડ્યું નથી એ વાત સત્ય છે.
એ વિચાર બળના પ્રભાવે મારા પ્રાણેશ્વરને ધ્યેય ખડીના રોમ ઉપર
હું ફોદ મેળવી સડી દત્તી, કેમકે એ દુઃખની ઘડીએજ મને શીખવ્યું
કે વિચાર બળ રોમ ઉપર પહોં સત્તા ધરાવે છે. મારા પતિની દુઃખી
અવસ્થાએ કહન માટે મારેગ નહિ, પણ આખી દુનીઆના લાલ માટે
એક નવો શીરસ્તાહ મને ખાલ્યા દત્તો. આ જ્ઞાનથીજ વિચાર બળ
પર-હૃદયની સક્રિય પર વિશ્વાસ રાખના અમે શીખ્યાં, અને તે પર
મને એ પણ સમજાયું કે એ વિચાર બળ એક વિષા દત્તી, જે ભુદા
ભુદા અનુક્રમે શીખવાની દરેક માણસમાં સક્રિય છે. મારા પતિનું દર
સાત કલાક બાદ, હૃદયે મને વિચાર બળ પર એક પુનઃક હાથ
પ્રેરણા કરી અને મેં ને સમ્યુ ને વખતે ને હાથવશ માટે પૈસા
લેવાથી, પુનઃકની નકલ ઉતારવા જે કોઈ હજી ધરાવશે, તેને તે
માટે રૂ. ૭૫ આપવા પડશે એવી જાહેર ખબર મેં હાથવા તે સાર
મેં હજી કરી કે મારી પામે દગરો ઝીંઝા આપવા જોઈએ, તેમજ
જન્યુ અને દગરો રૂ. ૫૫, તે આપડીની નકલ ઉતારવા માટે મારી
ઉપર આપવા લાગ્યા.

મીસીસ હેલેન વિશ્વેન્સ આજળ સખના જણાવે છે કે “મારું
ચોપડીની નકલ ઉતારવા માટે મને દગરો ઝીંઝા અપ્ય
અને તેમાંથી મેં ભુદા ભુદા મીસકતો ખરીદા, મોટા મોટા ખર્ચ

મીસીસ હંચન રીએન્ઝ આમળા લખના વખતે છે કે:- "મારી
 કનેક્શન સખત એ હતો કે મારો સકલ ધર્મોગ્ર દ્વંદ્વો
 અને તેના ટેકામાં મારી ૫૨ પ્રાચીનો સંપર્ક ટેકો હતો. મારા અંતઃક-
 રણમાં, હું જ્યારે મકલ્પના જગ ઉપર વિચાર કરતી, ત્યારે મને દર
 ધર્મે એમજ થતુ હતુ કે માન શબ્દો એક જગવાન કિસ્મ; મીસીસ
 દત્તા, જે દિવાને તેનાને એ પરીમા નાનપણ નકિત ધરાવતું
 નથી તેમા કવચ-મિત્ર મીસીસ જનલ ન વિચારે કે હું હજી દ્વંદ્વો
 હતી અને તેથી તેના મનમાં જેવી કે મારી રંગ એ મેળ-
 નાન નાન એ તેના મનમાં એવી કે મારી મનમાં મને
 નાનની મનમાં નાનની કે મારી મનમાં નાનની માનવી
 નાન, નાન તેના મનમાં નાનની માનવી એવી,
 એના મનમાં નાનની માનવી નાનની માનવી માનવી

તેજ વગરના, તવાઇ મેળેના, વિષ્ણુ મોહ મોહના, કમતાકાત મનુષ્ય
ન બુદ્ધિએ બને થાય. મેળવી જીવના હોય, પણ તેઓ તે જીવી પસ
કરનાં તો નથીજ. એ ગરીબો, રાત્રિ દિવસ કમ્પનીજ છૂટકા રાખે છે.
કેમકે તેમની વાંચનાઓ અને ઉચ્ચ કમ્પનાઓ પૈસા વગર તમ
શકતી નથીજ. રાત્રિ દિવસ પૈસા વગર-દોઝન વગર-તેઓ દગવે છે.
ઉંપના નથી, રખડે છે, અને રડે છે. તેઓ કહે છે કે આવતી કાલે
પૈસા વગર, આવતું કાંઈ મેળવશું ? એજ વિચાર તેઓને જીવતા
બાળી મૂકે છે, અને એજ વિચારમાં તેઓની અંત શક્તિઓ રોકાઈ
જતી હોવાથી, તેઓ ઘણી બાજતોમાં નાસીપાસી મેળવે છે. તેઓ પૈસા
મેળવવાને હચ્છા કરે છે, અને તેઓ પૈસાદાર થઈ શકે એમ છે. દરેક
ક્રિયા ચોક્કસ નિયમેને અનુસારજ ચાલે છે. આ બાજતમાં પણ તેમજ
છે, એ નિયમે જો કોઈ પણ મનુષ્ય સંપૂર્ણ રીતે જાણે તો આ જુની
આમાં સારી રીતે સુખથી જીવી શકે, પણ દરેક મનુષ્ય એ નિયમે
જાણ્યા તેમજ શીખ્યા પહેલાં દોઝતવાન થવાની છૂટકા રાખે છે અને
પરિણામે નાસીપાસી મેળવે છે.

“ગ્રાક્ટર ગ્રેટ્ટી સહેલાઈથી તખીની વિદ્યાનો અભ્યાસ કરી તેમાં
જ્ઞાન મેળવે છે, તેટલીજ સહેલાઈથી મીમન થવાના નિયમે શીખી શકાય
છે. તખીની જ્ઞાન, સારીરિક જ્ઞાન તથા રસાયણીક જ્ઞાન મેળવ્યા પછીજ
પૂર્ણ રીતે મેળવી શકાય છે, પણ આ નિયમે તો તેથી ઓછી મહેનતે
જાણી શકાય છે.

“કેટલાક કહે છે કે મન કહે તે પ્રમાણે કરવાથીજ આપણને દરેક
કાર્યમાં ક્ષેત્ર મળી શકે છે. આવું કહેનારા કેટલેક અંશે બૂઝ કરે છે ઉપર
જાણ્યા પ્રમાણેના નિયમે શીખવામાં, જ્ઞાન અને જુદિનો પૂર્ણ ઉપયોગ
કરવો પડે છે, અને જો તેમ કરવામાં આવતું નથી તો દોઝતવાન
થવાની છૂટકા પરાવનારને નાસીપાસ થવું પડે છેજ. દરેક કાર્ય
સંપૂર્ણ જ્ઞાન મેળવવા માટે, અભ્યાસની જરૂર છે, અને તેથી કેટલે

નિચારનું નિર્ણય અમુક આવડી ગીતો સાથે હોય છે, એટલું જ નહિ પણ જ્યારે આપણે શારીરિક ઉચ્ચતરી, માનસિક ઉચ્ચતર પદોનીએ છીએ ત્યારે એજ વિચાર અમુક ગીતોને જન્મ આપવાની શક્તિ મેળવે છે. આ શક્તિ ઘણીજ અમલગી બરી છે, અને તેજ શક્તિ રોયન ઉપજ કરવાના પાયારૂપ છે.

“કોઈ પુછશે કે અમુક વિચારો તથા આચારોના મેનની અનુચ્છ સંપત્તિવાન શક્ય શકે છે ? જવાબ તેનો “હા”માં છે. જે અનુચ્છ દરેક કાર્યના કારણો તથા અસરના નિષ્કોષ જરાજર જાણી, તે પ્રમાણે રહે, તે નેમજ બને, અને તે વિચાર જગતીજ હોય અને અંધનિને પેદા કરી શકે. આ જાતન સમજતી જો કે કાળ છે, તે જાણ તે એવી નથી કે જેને તે શોધવા કુશળતા હોય, તેને માટે તે જુએજ દોષ.

ધુપાન રહેતું સ્વર્ગ ને આજ છે. પોતાની અદર રહેલી સંસ્કૃતિઓને
જ્ઞાન મેળવતું ને અને તેને ફુલીઆના પદાર્થો સાથે બધું બેસી રીને
ઉપયોગમાં મુકતું ને જાણ ફુલીઆમાં આમળી વધવાને જે જે પદાર્થો
મેં બધું હતું તે માત્ર મુશ્કેલીમાં રહેલી જોઈ શકી સંસ્કૃતિ વિશે નહીં
જ્ઞાન મેળવના પદાર્થો બરાબ હતું મેં પૈમા મોખ્યા નથી, પણ મને
પોતાનેજ અંતર મારને મેં પ્રવચન કર્યાં છે કે હું જાણી રીને મારી પોતાની
સંસ્કૃતિ મારા માટે જાણ હું તેમજોઈ જમારી સંસ્કૃતિ અંતર મારે પણ છે

અને તે જ માત્ર ને જમારી સંસ્કૃતિ રાજાની સંસ્કૃતિમાં રહેલી
જમારી સંસ્કૃતિ ને જમારી સંસ્કૃતિ માં જમારી સંસ્કૃતિ રીને, રાજાની સંસ્કૃતિ રીને
જમારી સંસ્કૃતિ ને જમારી સંસ્કૃતિ માં જમારી સંસ્કૃતિ રીને, રાજાની સંસ્કૃતિ રીને
જમારી સંસ્કૃતિ ને જમારી સંસ્કૃતિ માં જમારી સંસ્કૃતિ રીને, રાજાની સંસ્કૃતિ રીને
જમારી સંસ્કૃતિ ને જમારી સંસ્કૃતિ માં જમારી સંસ્કૃતિ રીને, રાજાની સંસ્કૃતિ રીને

પ્રકરણ ૭ મું.

મેહિની અથવા આકર્ષણ.

The Law of Attraction, exists. No one knows anything about it except that it exists.

It is that unseen principle running through all things, and to whose power man can add nothing. It is unchangeable.

HELEN BILMANS.

આપાર્થ — આકર્ષણના નિયમો દક્ષિણમાં છે તે અગ્નિવાણમાં છે, એ જિવાન તેમ વિષે નહિ પણ ગીળું નહિ પણ નથી.

એ અકર્ષણ ૧૪૨૦-માં છે, અને તેના પાતળા માનુષ્ય નહિ પણ ૧૪૨૦-ની ના-એન નથી ૧૪૨૦ નહિ ૧૪૨૦-૧૪૨૦ ૩

હેલેન બિલ્મન્સ.

જેમંતુ ગીળું છે, તેમ અગ્નિવાણમાં નેમંતુ એ પણ થી સારી

પારસમણિ.

પણ આ કાયદો તેડસોજ પ્રયત્ન છે, એ બીનાં ધણાં થોડાં વખતે મનાવા લાગી છે.

આપણી પ્રયત્ન હવેના અને વિચારોના બગના પ્રમાણ આપણી માનસિક સ્થિતિ, જુદી જુદી ચીજોને આપણાં તરફ ખેંચી મૂકનાં નહીં કરેલા ચોક્કસ વિચાર ઉપર ચાલુ વિચાર કરવાથી, વિચારમાં આજેએકા પદાર્થોને, વિચારક પોતાની તરફ ખેંચી શકે શિવાય કે તેના વિચાર સામે કોઈ બીજા વિચાર બગનું જોર વેધી શકે હોય અને તેથી તેની સક્તિ નાશ પડે જતી થા કમી થતી હોય. જો તરીકે જો કોઈ બે માણસો એકજ પદાર્થનો એકી વખતે પ્રયત્ન કરે તો જેનું વિચારબગ પ્રમાણમાં વધુ હોય તે વિચારક કોઈપણ વખતે ચીજને પોતાની તરફ ખેંચી શકશે. પણ અમુક ચીજ માટે તમારે પ્રયત્ન કરવી એ હમેશ લાભકર્તા નથી, કેમકે તમારી દમણની સ્થિતિ તે ચીજ તમારી ખીજવણી માટે ઉત્તમ નહિ હોય એ પણ જનવાજોર ઉત્તમ તો એ છે કે હેતુની હેતુ માટે પ્રયત્ન વિચાર રાખવો અને વચમાં સ્થિતિની ખીજવણીનું કામ. આકર્ષણના કાયદા ઉપર ઝોટી રેડું અને જે ઉપોગી તક મળે તેનો જરોબર ઉપોગ કરવો આ રીતે કામ લેવા આકર્ષણનો-મોદિનીનો-કાયદો ખૂબ લાભકર્તા બન્યાનો. એના ધણાં માણ છે જેઓ અમુક ચોક્કસ ચીજ ઉપર પોતાનું મન સ્થાપે છે, પણ તેમ પ્રયત્નનાંજ તેઓને માત્રમ પડે છે કે તેઓ જેને માટે પ્રયત્ન કરનાં હોય તે ચીજ તે નથી. વધુ સાચું તો એજ છે કે જોકે અનિમ હેતુ તરીકે જાય અને હેતુદમ વિષય રાખવો અને જાણના જાણવો જે રીતે જન હોય તે રીતે જનના દેશ અને તે જનના હોય ત્યારે એમ કદાચ માનવું કે જે કોઈ થાય છે તે ઉત્તમ છે અને તેનાથીજ વિજય મળે.

પોતાના કાવો, વિચારો અને ધધામાં લાભ લઈ શકે તેમ લાભ આપી શકે એવા માણસોને પોતાના તરફ આકર્ષણથી, તેમ પોતાને ઉપોગી થઈ પડે એવા મળ્યાં તરફ પોતે આકર્ષણથી

જેનાની કુનીઆ અને તેના જુદા જુદા બેળાના સંબંધમાં તમારો વિચારો તમને મૂકે છે અને જોવા વિચાર હોય છે, તેવું પરિણામ આવે છે! એટલે કે તમે તમારા વિચાર બળથી કોઈ તમારા તરફ ખેંચો છો. જ્યારે ખીજને દૂર ફેંકો છો તમે અને તેઓ એકેક તરફ એ કારણથી આકર્ષાયા છે કે તમારા બંને વિચારો એકજ પ્રકારના છે. જોઈએના દરેક ભાગ જોડે તમે ધાડા સંબંધમાં છો, અને તમારી માનસિક કૃતિ સાથે બંધ બેસતા બગિતોજ તમે તમારી તરફ ખેંચો છો. જો તમે “વિજ્ય”ના વિચાર કરો તો તમે જોશો કે ફતેહના માવજ તમારા કાંઈ વડજી લીધી છે, અને જો તમારી માનસિક કૃતિ એક સરખી રહે છે તો, ફતેહના જુદાં જુદાં કારણો આવી મળા એકજ થાય છે. આમ થતાં તમારા પ્રયત્નોને ટેકા મળે છે અને નહિ સમજાય એવા અમબાબમાં બનાવો બનતા જાય. એવી તક ઉત્પન્ન થાય છે કે જેથી તમારી ફતેહનું કામ સહેલું થાય છે. એ વખતે તમને લાભદાયી થઈ પડે એવા વિચારો તમારા હૃદયમાં જન્મ પામતા જાય. તમને એવા માણસોના બેટા થશે કે જેઓ સલાહથી, મુશ્કેલીથી અને કામથી તમને મદદ આપવા આતુર હોય છે. ખરું છે કે જે કાંઈ તમારે પોતે કરવાનું હોય છે તે તો તમારેજ કરવું પડશે અને “આકર્ષણ”ના કારણે પોતાનું કામ કંઈ જાય છે. નેના જળથી નવી તક અને ફતેહના કારણે તમારા બારણા આગળ આવી અવરોધ પડે તમારે પોતેજ તેને અદર ડાખસ કરવા જોઈશે. તે માટે તમારે પોતે દરવાજા ખાલવા જોઈએ.

એ આકર્ષણને કારણે શું છે તે નહિ સમજાય તેપણુ તેમાં અદા રાખવાથી તમને જામ થશે, અને તેમાં થકા કરવાથી જુદું જ પરિણામ આવશે જેટલા પ્રમાણમાં આશા તમને વિજ્ય તરફ દોરે છે, તેટલાજ પ્રમાણમાં “બીક” તમને તેથી દૂર ધકેલે છે.

જો કોઈ માણસ, અમુક ખોટા પરિણામની બીક રાખતો હોય છે તો તેવુંજ પરિણામ આવે છે, જ્યારે તેથી ઉત્તરી રીતે જો તે

મેહિની અથવા આકર્ષણ.

દિગ્મનવાન ઘડ તેની સામે યથા પ્રયત્ન હજી કરે છે તો તેની મૂઠે-લીઓ દર નાસી જાય છે અને મોટે ભાગે તેને ફેંદણ મળે છે. તમે જેની હિંમત કરો છો તેજ તમને મળે છે. આજ કાપડાના કારણે-દરેક માણસની દિગ્મન, પોતાની આકર્ષણી અનુસાર થાય છે. બધાથી વધીયાં માણસને બધેજ સાતો પડે છે, જ્યારે પોતાના ભારભોગમાં રહેનારને માન મળે છે.

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે આકર્ષણનો કારણ કોઈપણ માણસ માટે પોતે કામ કરતો નથી, પણ તેના કામમાં ઉપોગી થઈ પડે એવાં સાધનો તે તેના માથેમાં લાવી મુકે છે, જેથી તેનો વિજય થાય છે. આપણા દરેક માટે એ કારણ પોતાનું કામ કરે છે, અને તેનો લાભ લેવો કે નહિ તે આપણું પોતાનું કામ છે. આપણે જે વિચારો, પદાર્થો, લોકો, દુષ્ટનાઓ, તકો વગેરેને આકર્ષીએ છીએ, તે આપણી પાસેથી દુરપણે પસાર થતાં હોય છે, પણ તેનો લાભ લેવો એમાં પુરુષાર્થ છે. વિજય માણસ તે છે કે જે બીજાઓને જોઈ મક્કના નથી તે તકોને જોઈ તેનો લાભ લે છે તેને પોતાનામાં અને પોતાની શક્તિમાં વિશ્વાસ હોય છે અને તેથી તે એમ કદી ધારણજ નથી કે તેને માટે નાસીપાસી માત્રજ છે અને તેને કદિ વિજય મળનાર નથી. તે તો એમજ વિચારે છે કે તેને વિજય મેળવી આપનાર અનેક તકો આસપાસ વીખરાયલી છે અને તેણે તેનો લાભ લેવા દુરપણે તૈયાર રહેવું જોઈએ.

આકર્ષણ તત્વ સર્વત્ર છે, અને દુરપણે તે તમારી પાસેથી પસાર થાય છે, તેમ જમે પણ તે તત્વ તમારામાંથી કાઢે છે. તમે એ કાવ-હાને તમારો મુલાકાત બનાવો અને ફેંદ તમારીજ છે.

મકરણ ૮ મું.

મન.

Heaven exists within us in the faculties in the human mind, the superabundance of which no man has ever dreamed. The weakest man living has the powers of a God folded within his organization: and they will remain folded until he learns to believe in their existence, and than tries to develop them.

HELEN WILMANS

ભાવાર્થ:—આપણા માનવ મનની (અનંત) સક્તિઓમાંજ સ્વર્ગ રહેલું છે, જે જેની અનંતતાનો ખ્યાલ કોઈની કલ્પનામાં પણ આવી શકે એમ નથી. નબળામાં નબળા સરીરવાળા માણસમાં પણ ઉચ્ચરી શક્તિઓ ગુપ્ત રહેલી છે અને જ્યાં સુધી તે તેની હસ્તિ વિશે જાણીતો થઈ, તેને ખોલવાનો પ્રયત્ન કરતો નથી ત્યાં સુધી તે ગુપ્તજ રહેશે.

હેલેન વિલ્મન્સ.

મનનો વાસ હૃદયમાં છે, જ્યાંથી કુલ વ્યવહારનો આરંભ થાય છે. વિષમાં જોટલી વિવિધ ક્રિયા છે તેનું એક ભાવ રૂપ તેજ મન છે. આ કારણ મનને પ્રજાપતિ કહે છે.

જ્ઞાન વાચક મન પાત્રથી 'મન' શબ્દ જાને છે. પણ જ્ઞાનથી સ્તંભન ક્રિયા થાય છે તે મન તત્વ છે. મારે વિષ્ણી વિવિધ ક્રિયાનો ભાવ, તે મન છે, એમ કહેવાય છે. તેનું તત્વજ્ઞાન થવાથી મનરૂપી નજૂન આત્માને તાજામાં જેમ લાવવો તેનો બોધ થાય છે. તેને સ્મૃતિપૂર્વક કામે જવાડવાથી, મનદ્વારા આત્મા પ્રજાંડની દરેક ક્રિયા સાથે સંબંધમાં આવે છે, અને તે ક્રિયા મનદ્વારા આત્મા કરે છે.

ગુરુમંત્રમહિમા.

રસો સહેલો જાગે છે—તેમાં વધુ વિચાર કરવાની જરૂર પડતી નથી અને મગજને તસી આપવી પડતી નથી. નવા વિચારો કરનાં મગજ કંટાળી જાય છે, જ્યારે જૂના વિચારો તે નૈવારજ હોય છે. આપણા મનની અચેતન અવસ્થામાં ઘણાક વિચારો અમુક રીતે અંબાઈને તૈયાર થયેલા હોય છે, અને કામ વખતે તે ઉપર મંભીર વિચાર વગર, તૈયાર વિચારોજ ઉપોજમાં લેવાય છે. પણ ખાસ પ્રસંગે તે વિચારોની જારીક તપાસ લેવાનાં એવું માલુમ પડે છે કે તે વિચારો ખરા ન હતા અને તેઓનો ઉપોજ કરવામાં ઉતાવળ કરવામાં આવી હતી. એ વખતે આપણને ખ્યાલ આવે છે કે આટલો બધો લાંબો વખત સુધી એ ખોટા વિચારો, આપણા હૃદયમાં સ્થાન લઈને પડી રહ્યા હતા. તેમાં આપણી ભૂલ હતી. આવા ઘણા વિચારો છે, જે આપણા મનમાં ધરધાલી ખેડા હોય છે, અને તેની જારીક તપાસ લીધા સિવાય આપણે તેને ખરા માની લીધા હોય છે.

કામ, ક્રોધ, મોહ, માન, માયા, જ્ઞીક, અદેખાઈ, ઝેમ, ધિષ્ટાર વગેરેના વિચારો આવાજ છે, અને તેને મનમાં સ્થાન મળવું જોઈતું નથી. મનની દોહતમાં તે નકામી ચીજો છે: તેની તપાસ લઈ તેને મનના ઉદારમાંથી દૂર કરવા જોઈએ અને તેને બદલે આ જમાનાની ઉત્તમ ચીજો, ઉદારતા, પ્રેમ, દ્વંદ્વના, દિમ્બન વગેરેને સ્થાન આપવું જોઈએ.

આપણે પામર પ્રાણી છીએ, આપણે માટીમાંથી બનેલા કીડા છીએ, આપણે મૃત્યુ લોકના માનવિ છીએ, આપણે પરમેશ્વરના મુન્દે-જાર છીએ, આપણે પાપી છીએ, વગેરે વિચારો જમાનાઓ થયાં આપણા ઉપર સીંચવામાં આવ્યા છે: એ વિચારોજ આપણી અધો-મનિનો પાયો છે, અને તે આપણા ઉપર અચેતન અવસ્થામાં મોટી અસર કરી રહ્યા છે.

ઉપર જણાવેલા વિચારો જમાનાઓ દરમ્યાન મનુષ્યો માનતા આવ્યા છે, અને હવે તે દૂર કરવાનું કામ ઓણું મૂશ્કેલ નથી. એ

મુદ્ધ કરીને તમારા સ્વભાવમાં એનચેન થઈ જશે. એ નવી પ્રતિ
નમને કુશળિ માનશે. ત્યારે જુની રિનિઓ ખેલી હતી એમ નમને
ખાતરી થશે. આ રિનિએ રોક વિચાર અને કાર્ય મનપ્રેમમાં ફાટી
મેગવી શકશે. એનન અવસ્થામાં અર્થનન મનને ખીસતી શકશે,
અને તમારા મનપ્રેમ જોવામાં જુનમ પ્રકારનો અનેક માપ જડવા જશે.

અર્થનન મનને, જે રીને જોઈ જાગત અથવા જંગલી પ્રાણીને
જેવાવ છે, તેમ જેગરી સમાવ છે, તેને આપણી હજી મુશ્કેલી
જનાતી સમાવ છે. જો તે માટે માનુષ ખન અને મદેનનની જરૂર છે.

આપણે આપણા મનના ગુણમ એટલા બધા જાંવા વખતથી
છીએ કે દરે તેમાં મુધારો થવો અશક્ય માનીએ છીએ, અને જેટલીક
દેવો—આદતો—અને વિચારો ખેટા છે એમ આપણે ખાતરીથી માનીએ
છીએ તે છતાં અને તે આપણને મમતા નથી તે છતાં, આપણે તે
અપાતી સીએ છીએ.

એ માન્યતા જરાજર નથી. આપણો માલેક “મન” નથી,
પણ આપણામાં મદેવ “મન” છે. આપણો આત્મા આપણો માલેક
છે. અને મન નો આત્માનુ દર્શીઆર છે—મન આત્માનો ગુણમ
છે. જો માણસ પાતાના મનને યોગ્ય માને મુકવાનો અને તે પછે તેને
અમાવવાનો સકક્ષ કરે તો તે તેમા હૃતેદ મેગવેજ અને તેને ઉત્તમ
પ્રકારનુ જનાતી શકે.

જે જોઈ માણસમાં અમુક સદગુણો નહિ હોય—અથવા અમુક
શક્તિઓની ન્યુનતા હોય તો તેણે તે ગુણો અને શક્તિઓ મેગવવા
માટે મનમા આનુ વિચાર કરવા અને અને તેટલો વધુ વખત તેને
કાર્યમા પણ અમલમા મુકવા. તેથી ઉત્તરી રીતે દુર્ગુણો ઉપર જ્ય
મેગવવો હોય તો, દુર્ગુણથી ઉત્તરા વિચારો દરપણે કરવા અને તેને
મમમાં મુકવા. જો તે પોતે હજી તો જ્ય મેગવી શકશે, જો

તમને માત્ર પડશે કે તેઓ દિગ્મનનાં સખએ જ રહેડ મેળવી શક્યા છે.

તમારું પોતાનું જ શુભ તથાસો. તમને પોતાને પણ વણીક તકો મળી દશે, પણ “ભય”ના સખએ તમે તેનો લાભ લીધો નથી અને તેથી જેટલા વધતું જોઈએ તેટલું તમે વધી શક્યા નથી. કોઈ એક કામ હાથમાં લીધા પછી, વચમાંજ તમે પારો છો કે “વખને તેમ નહિ અને તો !” અથવા “કામ થતું મૂકેલ છે.” અને “ભય”ના સખએ તમારું કામ વચ્ચેજ અટકી પડે છે અને તમને વિજય મળતો નથી. “ભય” એક રાક્ષસ છે જે મનુષ્યને ખાઈ જાય છે.

મનુષ્યને યુદ્ધાભીમાં રાખનાર “ભય” જેવો ખીન્ને કોઈ રાક્ષસ નથી. એ રાક્ષસના અનેક દીકરા દીકરી છે. અદેખાઈ, ધીજાર, ચેર, કીનો, કંજુસાઈ, ધર્માંધપણું, કંટાળો, કોષ વગેરે “ભય”ના બેટા બેટી છે. આમ માનતાં તમે અચકાઓ છો, પણ તેમ કરવાનું કારણ નથી. જુઓ ! જે ચીજથી તમને ઝમતું ન દશે, જેનો તમને ભય દશે, તેથીજ તમે કંટાળશો; તમે કોઈ ચીજના ભય વચર અદેખાઈ કરતાં નથી; કોઈ પણ ચીજ તમને નકશાન કરશે, એવા ભય નહિ હોય તો તેને ધીજારવાની જરૂર નથી. અદેખાઈ, ધર્માંધપણું વગેરેનો પાયો પણ “ભય”માંજ છે. ધર્મના બ્દાના હેઠળ ખીન્ને ધર્મમાનનારાઓની કનલપણ “ભય”ના કારણથી થાય છે. ગુસ્સો પણ “બ્દીક”ના કારણેજ આવે છે; જેનો ભય નથી. તેનાથી ગુસ્સો નથી. “ભય”ના બેટા-બેટી દુર્યુજો છે. ભય દૂર કરો અને ખીજ દુર્યુજો પણ નાશ પામશે.

જમાનાઓ યયાં મનુષ્ય તરિદિ “ભય”ની બેટીમાં જકડાઈ રહેલી છે અને તેમાથી તેને હેડવવાનું કામ મૂકેલ છે. આપણી વળયુધીમાં જન્મથી “બ્દીક”ના બાદથી આપણી માતાઓ, આપણને બ્દીવડાવે છે અને માતાના મર્મમાં હોઈએ ત્યારે પણ તેવાજ સ્વદેથી આપણું અતર જરવામાં આગ્યું હતું. “બાણ” “બાણ”

એજ જોઈએ ઉપરી છે. તમે વિચારો કે આ દુનીયામાં જે કંઈ છે, તે અમુક કારણે હરજી બનવવા: અર્થે છે, અને અમુક હરજી તેને બળવા પસંદ પડેલા નથી. તમારામાં વિચાર સચોટ તમારા પરીણ પછી વિચાર ક્યાંય નહિ. પણ એ પણ અસમજાયે માને કે આખી દુનીયા: સંકલ્પના પસંદ છે-અને હરેક સીજા: કાર્યે સીજાને સંબંધ છે-આપણે હરેક એક સંકલ્પને તર પસંદીએ લીએ, અને આખા સંકલ્પ ઉપરી છે.

“અર્થ” જેવી જાણ સીજા સરિત્તમા: નથી, એ સિદ્ધાંત જેઓ અમને છે તેઓને દમ્ભેસાં શાંતિ હોય છે-અર્થે તેથી ઉપરી પ્રાનિ-યાગ દમ્ભેસાં ચિંતાનૂર-અર્થેસાં-અર્થેસાં-અર્થેસાં-દોષ છે. તમે દિશ્વનવાન બનો અને તમને શાંતિ નિદા આપશે: તમારા કામ ઉપર તમે ખાત આપી શકો અને મોટા નુકસાન તમને-મોટા નહિ-આ ઉપર જે અર્થમાપશે તેને શાંતિ મળશે અને તે સુખી થશે.

મકરણ ૧૦ મું.

મોત અને ચૈતન્ય.

Are you searching for the happiness that does not fade away?
Are you looking for the joy that lives, and leaves no
grievous day?
Are you panting for the water brooks of 'Love, and Life and
Peace'?

Then let all dark desires depart, and selfish seeking cease.

JAMES ALLEN.

ભાવાર્થ:—જે સુખને કદીપણ નાશ થતો નથી તે સુખ મું તમે શોધો.
O! મું તમે એવો સાચા આનંદ મેળવવા ઇચ્છો છો કે જેમાં એક પણ
પુનઃ દુઃખની ન હોય? પ્રેમ, સાચા સુખી છતાં અને શાંતિના ગાનના
પાણી પીવાની તમારી ઇચ્છા છે? તો સખતી ખરાબ ઇચ્છાએનો ત્યાગ કરો.
અને સ્વાર્થ રૂઠિ દૂર કરો.

જેમ્સ એલન.

Say ' what are you doing? O, brothers of mine '
To lessen the woes of World !
Do ye know that on high like an eagle's broad wing,
The banner of light is unfurled ?
Say ' what are you doing? O, teachers of men '
Are ye sitting in dignified ease—
While the flocks ye were given to watch and defend —
Are scattered as Satan may please !
For what are they better than sheep or goats,
That nourish a blind life within the brain,
Of knowing God, they lift not hearts of prayers,
Both for themselves and those who call them friend '.

ભાવાર્થ:—મારા બધાના બધાને ' કુનીચાના કુ બે બેઠાં કરવા
માટે તમે મું કરો છો ' તે અને કરો ' મું તમને એ જાનવી ખબર મળી નથી.

જાણતા કે આવું કેમ બનતું હશે ? એમ બનેવાનું કારણ એ છે કે તેઓ મોત અમુક વખતે નકેડી આવરી એ જાણી બીટે છે અને તેથીજ તેઓ એમ બને તેમ જલ્દી છુટકારો થાય એમ ધ્રુવે છે. આપણે મારે પણ તેજ નિયમ સાચુ પડે છે. અમુક વખતે આપણું મરણ થશે એમ જો આપણને આશુમ મોત તો આપણી છંદગી ધણીજ દુઃખદાયક થઈ પડત કેમકે હરપણે મરણની યાદ આવતાં કંઈપણ સુખ આપનારી વાત તરફ આપણું દિય મેંચાત નહિ. આપણી અને એક શુનેદગારની મરણ સંબંધી હાલતમાં જે ફેર છે તે એજ છે કે આપણે બીજાઓ મારે જમે તેવું ધારીએ છીએ છતાં આપણા મરણનો વિચાર આપણને આવતોજ નથી. કેમકે મનુષ્યો જે અમર આત્માના સરીરરૂપે એક લામ થઈ દુનીઆમાં આવે છે, તેઓ તેમને હરપણે યાદ આપે છે કે તેઓ અમર છે અને તેઓનું અમર રહેવાનું કામ તેઓ પોતે જાળવી શકે એમ છે. મોટા મોટા તત્ત્વજ્ઞાઓ, શીશુ સુફી અને વિદ્વાનો તેમજ સાત્ત્વકારો અને પેશંજરો, આત્માના અમર તત્ત્વને માને છે એ જગજગદ્દર છે અને તેથીજ તેઓએ, ભવીષ્યની દુનીઆમાં, તેઓને પુજનારાઓ મારે, અમર સુખ રાખ્યાનો ઉપદેશ કર્યો છે આ વાત ધણું ખરું દરેક મનુષ્ય માને છે, જો કે એ વાત સાબીત કરવાને કાંઈ પણ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ નથી.

આત્મા અમર છે એ સિદ્ધાંત દુનીઆના દરેક મુખ્ય ધર્મ કબુલ કરે છે અને એ સિદ્ધાંત કાંઈ નદન નહિ મણકારવા જેવો કે પુટકગીએ નથી. આત્મા અમર છેજ. તમે એ પણ ધણી વખત વાંચ્યું હશે કે કેટલાક આત્માઓ કેટલીક વખત કેટલાક સંજોગોમાં અમુક માણસોને દેખાવ આપે છે એ વિચારો તેમજ તેને ઝમતા લેખો હમણા કેટલાક માને છે તેમ, અસત્ય નથી. તેમજ પશ્ચિમની વિદ્યા તથા પશ્ચિમના સુધરેલા મણાના લોકો પણ આત્માઓ કે જૂનો દેખાવ દે છે એ વાત સ્વીકારવા લાગ્યા છે. એ મારે જે બહેમ છે તે તેમના સત્ય દેખાવ મારેનો જુલ્મ પણ . . . વિગતોના સંબંધમાં છે. હવે એ આપણે

યા નદિ દેખી સજીએ. વળી કાઈ કાઈ વખત માણસ બેધ્યાન અવ-
સ્થામાં હોય છે, તે વખતે તે બેધ્યાન અવસ્થામાં હોવાથી, નેના મનમાં
શું ચાલે છે તે પોતે સમજી શકતો નથી અને કેટલાક એવા વિચારો
તેમજ વિચારોના આકારને જન્મ આપે છે કે જે તે પોતે જોઈને તેના
વિષે જોશે છે. આ આકારો તે માણસ પોતે જોમ જોમ કરે છે, તેમ
જીભ પણ જોઈ શકે છે અને તેને જીભએ જૂન કે પિસાચ કહે છે.

તમારું હૃદય શું શું અદ્ભુત શક્તિઓ ધરાવે છે તેનો ખ્યાલ
તમને કાઈ વખત નદિ આવ્યો દશે? જે એ વિષેનો ખ્યાલ નદિ
આવ્યો હોય તો એ શક્તિઓની અજમાયશ કરવાનો વખત તો ક્યાંથી
આવે અને એ અજમાયશ કરવામાં નદિ આવે તો પછી તેની ખરી
માહિતી ક્યાંથી મળે? આમ હોવાથી માણસને પોતાના મનની
દાસન, તથા તેની શુભ શક્તિઓ વિષે પૂર્ણ માહિતી નથી એ કહેવું
ખોટું નદિ ગણાય! પણ એ સત્ય છે કે મન અથવા હૃદય કેટલીક એવી
શક્તિઓ ધરાવે છે કે, જે વિષે જાણનાં ધણાઓને આશ્ચર્ય ઉત્પન્ન થશે.

આપણે જે મુશ્કેલીઓ શક્તિ વિષે માનીએ છીએ તે વાસ્તવિક
રીતે ખરું નથી અને એ આશ્ચર્ય શક્તિ વિશદ થઈને, હવામાં ઉડવાની
તથા ચાલવાની શક્તિ દરેક મનુષ્ય ધરાવે છે.

શું મનુષ્ય પોતાની મેળે હવામાં ઉડી શકે એ સંકેષ છે? આ
ચાંચનાં નમને દસતું તેમજ આશ્ચર્ય ઉપજાશે, પણ તે છતાં તે એટલું
જણે દસરા સાચક નથીજ.

આ શક્તિ દરેકમાં અજુગીઝ છે, અને કેટલોક વખત પછી એ
શક્તિનું જ્ઞાન થતાં ધણા માણસો ઉડી શકશે. મુશ્કેલીઓ શક્તિ માટે
એમ કહેવામાં આવે છે કે, એ શક્તિના સપમેજ દુનીઆના સપજા
પદાર્થો દુનીઆના મધ્ય નિંદુ નરે ખેંચાય છે. એ માટે વિચાર કરનાં

‘તરસ’ના વિચાર મૂલી જવા તથા સ્વપ્નામાં દેવો પ્રવાસે વિચાર
 હજુ તે મુદ્દસ્યે તેમ કરતાજી બીજાએએ તેમજ તેણે પોતે પોતામાં
 ફેરફાર જોયો તેની તરસ દૂર થઈ અને તેથી તેણે પાણી મંગાવવા નહ
 પાણી એજ રીતે એક બીજા મુદ્દસ્યને એવેજ નિમિત્ત થઈ રહ્યો હતો
 કે તેની નાભી આગળ કોઈ નાડીમાં બસાયો થયો છે અને તેથી તે મસીખ
 જોડાયો ચાલે છે. એ મુદ્દસ્યને જરા ઉપમાં નાખી મેસમેરાઈઝ કરતા
 તેના ચાર પાંચ વરસના ધખાસામાં ફેરફાર થયો તેને માન્ય
 પડ્યો. આવું પરિણામ આવવાનો સમય તેના હૃદયમાંજ હતો.

તેના હૃદયમાં એક જોડો વિચાર અચાઉં પર પાડી મોડો હતો.
 પણ તે દૂર થતાજ તેણે પોતાના હરીગ્રા ફેરફાર થયેલા જોયો હતો.
 એવેજ એક બીજા હાથે એક સ્થિતિ છે એક સ્થિતિ એવેજ મુદ્દસ્ય
 આજે હતો કે તેનું સમગ્ર નવન મેલાકાત થઈ ગયું છે અને તેથી તે
 કોઈ પણ કામ કરી શકતો નહીં પણ વળી નથી. આ સમયમાં તેણી
 એમજ પાગલી હતી કે તેના પોતે અપ્રતિ સહિષ્ણુઓ બેનસીમ છે
 અને તેથી બીજા મનુષ્યો તેને અપ્રતિ નીકાળા છે આ સ્થિતિ
 અનુભવી એક પરીસ્થિતિ થઈ હતી તેના વિચારના પ્રભાવે તે
 અનુભવીપણ વિચારીને એક વચ્ચે હતો અને એ કામ તેણી તરફ
 જોઈ તેનાપણ તે કામ નહીં કરતી કે : હવે તેની સાથે વાત
 કરવા મને તેણી નહીં સમજાય રહ્યું મને તેણીનું કુખ એણું
 કરવાનું નથી. તેના પોતે એક વચ્ચે હતો એક વચ્ચે એક વચ્ચે થતાંજ
 એ તેણીને જાણ થઈ ગયું હતું. તરફ જતા મને એમ સમજાય
 છે : તમારાં કામ નહીં પાળીએ પાળી લઈની છે, પણ તે હવે
 જાણે. માણસો જે-એ તમારી અનુભવી કે પણ મનુષ્ય ઉપર
 અસર કરે એના કામ નહીં તમારી સહિષ્ણુ વિશે તમે માહીતરતા
 નથી. એ એક સમજાય નહીં છે. હવે તમારું કામ તમારી સહિષ્ણુ
 બાબત : મને એક વચ્ચે હવે તમારું કામ નહીં સહિ

આધુનીક મનુષ્ય પોતાની અંદર, ખીજ સપગા પદાર્થ કે પ્રાણી-
જોમાં ને સક્રિય છે, તે સક્રિય પસવે છે, અને તે સક્રિયો તેના
મમજની અંદર મગ્ન આવે છે. પ્રાણીની અવસ્થામાંથી ફેરવાઈને મનુષ્ય
અવતાર પામ્યું કરવાની રિયલિટી તરફ વધુ અને વધુ આવતાં. પ્રાણી-
જોનાં સરીરમાં ને ને સક્રિયો, હા, તે તે સક્રિયોએ આત્મા સરીરને
બંદે મમજમાં જાણી લીધી અને તે સક્રિયો, મમજદાર, બહાર
પડી નજરે પડે છે. આ કદીએ તો મનુષ્ય અવસ્થા તરફની મુસાફરી
એ મમજની વધારે ને વધારે ડેગવાયેલી અવસ્થા છે. એ અવસ્થાના
પ્રભાવેજ સુરત્વાકર્ષણની ને સક્રિય છંદગીને તાત્કાલ રાખતી હતી.
તેને ઊડી, મનુષ્યની છંદગીએ, મમજની ડેગવણી તરફ આમગ વધી,
વિચાર કરવાની સક્રિય ખીલણી-વિચાર બળે એ સુરત્વાકર્ષણ-સક્રિય
પોતાના તાત્કાલ મેગવવા સક્રિય મેગવી છે. ને પદાર્થોની આપણે જડ
મણીએ છીએ તેઓ પણ એજ વધારામાં આમગ વધે છે, અને અમુક
વખતમાં તેઓ પણ એ રિયલિટીએ પ્લેચરે. હમણાં તેઓની સક્રિયો
અદસ્ય છે, જો કે ખરી રીતે તો તેઓ પણ આપણીજ માફક મન
તેમજ ચેતન્ય પસવે છે જમાનાઓ થયાં ને વધારો અદસ્ય રીતે મનો
જાણ છે તે એ છે કે, આ જડ કહેવાતાં પદાર્થોની સક્રિયો ખીલતી
જાય છે, તથા સુરત્વાકર્ષણ સક્રિયને દરેકે તાત્કાલ મનુ જોઈએ એ સિદ્ધાંત
તને ખોટો પાડતા જાય છે, અને સાબીત કરે છે કે પદાર્થો મન પસવે
છે, ને 'મન' ચેતન્ય સક્રિય પરાવવા ઉપગત પોતાની મરજ મુજબ
આલવાનો હક ધરાવે છે.

તમને ફરીથી યાદ આપવાની જરૂર છે કે દુનીઆમાં કોઈ પણ
ચીજ જડ નથી, અને કોઈ પણ ચીજને મરજ નથી ને ચીજને
આપણે જડ કદીએ છીએ તે ફક્ત વગર ખીલેલું 'મન' છે. દુનીઆમાં
નાનામાં નાનું કશું પણ દસ્ય કે અદસ્ય 'મન' પોતાની અંદર પસવે
છે. જેને દુનીઆમાંથી છુટવું હોય તેને આ સિદ્ધાંત માન્યા વગર છુટકોજ
નથી જેને આપણે 'પદાર્થ' કે 'ચીજ' કદીએ છીએ. તે 'કોઈપણ

માટે લાખો વરસનું આયુષ્ય, કરોડો રૂપિયાની સમૃદ્ધિ અને હજારો પુત્ર-પ્રાપ્તિ છતાં તે કદિપણુ વિસાનમાં છેજ નહિ ! એ માટે હજી પ્રમદાવની સંકિર્ત્તિ ત્યાંસુધી યાય નહિ ત્યાં સુધી યથાર્થ શાંતિ મળેજ નહિ.

આટલું છતાં સ્ત્રી, દ્રવ્ય અને માન એમાં તે એવું શું રહ્યું કે જેને મેળવવાને લોકો અહોનીશ મહેનત કરે છે, તત્ત્વસે છે, તરસે અને તત્ત્વપે છે ! એમાં એવી તે કદા વસ્તુ છે કે જેને મેળવવા સ્વ-મૃત્યુ કે પાત્યાય-વજ્રે જીવનના જીવો આટલી બધી ઇચ્છા કરે છે ?

એ પદાર્થ બીજે કોઈ નહિ પણ પોતાના અંતરમાં રહેલો એજ આત્મ તત્ત્વ છે અને તે સર્વ આપી છે. એજ આત્મતત્ત્વ સર્વ રહી-દરેક સ્ત્રીજમાં રહી, બીજાની પ્રીતિ-આકાંક્ષા-પોતા તરફ-તે સ્ત્રી તરફ-ખેંચે છે ! એ આત્મ તત્ત્વજ પોતે મુખરૂપ છે અને તે દરેક જ પોતાનામાં પૂર્ણ પ્રમાણમાં હોવા છતાં બીજા તરફ જલ્દ તેમાં શોધે છે.

બુદ્ધમાં બહુકતાં બર્ધિર ' બલમાં તુ કયા સુધી બહુકયાં કરશે શું તને એ બજર નથી કે આત્મતત્ત્વથીજ પદાર્થો સુખમય બાસે ! અને તેને મેળવવા તને હજી યાવ છે ' નહિ તુ એ સમજ નથી જેમ દુનીઆમાં સર્વ સ્ત્રીએ સમાજ કાય છે, જેમ દુનીઆ પગલામાં બીજાં નાન' પ્રાણીઓના પગલા નમાજ કાય છે, તેમજ આત્મ તત્ત્વમાં આપી દુનીઆના વિચલ નયને સમાવેન યદ કાય છે ' હું આંધવ આવું છે ત્યાં તુ બીજાને મેળવવા કમ તત્ત્વે છે ' જે મુખમાં સર્વ સુખ સમાઈ જતાં હોય તેજ મેળવવા તુ પ્રયત્ન કર ' જગતના અસંખ્ય પદાર્થો મેળવવા, અનેક વરમાં પવન અનેક નિનનો પ્રવાસ કરી અનેક જનન અશાંતિ અને દુઃખ અનુભવના કળા સ્વ સુખના શીરોમણિ રૂપ-આત્મ તત્ત્વ રૂપ-પારસમહિ, મેળવવા પ્રયત્ન કરવા એ શુ ઉત્તમ નથી ? હે બધું ! ચિત્ત સ્થિર રાખી વિચાર કરી જે અને તરતજ તુ કહું છું તે સત્ય છે ' કેમ તે તુ અનુભવને તમ રાગ ચિને નીતર્પા વાતોને પણ વિચ - ૩૩ '

યખત જાણ્યો છે, માટે હવે સમજ ને તે પ્રશ્ન ઊઠી આ જ્ઞાનવાન
માર્ગ શુદ્ધ કરે. આ મનુષ્ય દેહમાં—મહા મહેનતે મળેલા આત્મ-
સ્વરૂપ દરમ્યાન—જે એ આત્મતત્ત્વ જાણવા તું આત્મચર્યા કરે નહિ
તો પછી ક્યારે થશે! બાઈ! ઊ! વિર! આગસતો ત્યાગ કરે! હજી
તારી જ્ઞાન અને નખળી સકિતથી શું તું કંટાળ્યો નથી કે હજી
તું આગસતો ત્યાગ નથી કરતો! યાદ રાખજે કે તું આગસ ત્યાગી
આત્મતત્ત્વને ઓળખવા સકિતવાન નહિ થશે તો આવા ને આવા અનેક
દિવસો વધી જશે, તોપણ આવા ને આવા અનેક વરસો અને જન્મો
જતાં રહેશે તોપણ—તું અપૂર્ણ, અસાંત, અપ્રતાપી અને અસ્પ-સકિત-
વાન—થોડાં કે મોટાં પ્રમાણમાં—રહેશેજ.

વિચાર કરો! ચક્રવર્તિ રાજાનું સુખ, અનેક શ્રીઓનું સુખ, લાંબા
આયુષ્યનું સુખ, આ લોક તેમજ સ્વર્ગનાં નાના મોટાં સુખો, આત્મ-
તત્ત્વના સુખ આમળ ગાંધપણ જીશાદમાં નથી. જ્યાં સુધી કાંઈએ આત્મ-
તત્ત્વ સાધ્યો નથી ત્યાં સુધી તેને સપૂર્ણ સુખ મળ્યું નથી, જ્યાં સુધી
આત્મતત્ત્વનું ઓળખાણ નથી થતું ત્યાં સુધી જમે તેટલી બીજી અનુ-
કૂળતા મળે તોપણ કાંઈને પણ સપૂર્ણ શાંતિ મળતી નથી; જ્યાં સુધી
જીવેને આત્મતત્ત્વમાં આનંદ નહિ દેખાય ત્યાં સુધી તેમના બમણો
અંત આવશે કે કેમ એ પણ વિચાર બરેજુ જ ગણારો.

તમે જનમ્યા પછી, તથા અક્ષત, દુઃખ અને જ્ઞાન મેળવ્યા
પછી, અથવા ટૂનીઆમાં અક્ષતવાન, અને જ્ઞાની તરીકે પોતાને ઓળ-
ખ્યા પછી, કદીપણ જન્મવાની સાથેકતા સૌમા છે તે જાણવાનો વિચાર
કર્વો છે. સસારના જૂની જૂની જાતના ઉપજાઓ, માતા, પિતા, બાઈ,
અમિની. આ અને મિત્ર તરફના જુદા જુદા પ્રેમી તેમજ દેવી વાક્યો,
શ્રવણ ક્યાં પછી, કદી તમને તનાન જન્મવાનું પ્રયોજન શું છે, એનો
વિચાર કરવા કે કેવો વ્યાજ કરવા—પિત્રમાં મદ્યમાં—ગાંધપણ લાગણી ઉત્પન્ન
થઈ છે કે? શું તમે એવો વિચાર નથી કર્યો કે 'હમેશાં જુવાન રહી

[illegible]

રોને શું આપીશ, વચ્ચે ભેગાં માટે શું કરીશ, આવી ધોડાં મારે શું
 પાપરીશ, જામમાં બેસીશ તો શું ખરચીશ, કાંઈને પેર નહીં તો શું
 ખરચીશ, ધરવાળાને, અનાજવાળાને, નોકરને, ચાકરને, પોલીને, દુબ
 મને, માગનારને કે ખીલને શું આપીશ, તેના દુબરો વિચારે તો
 આવે છે! પૈસા વગરનું જીવન જોડું એમ તને થાય છે! પૈસા વગર
 મરી જઈશ એમ તને લાગે છે! પૈસા વગર ખાવા કાંઈ નહિ. જીવન
 એમ તને વિચાર થાય છે! ખરેખર એક ચીજ જૂદા જૂદા સ્વરૂપમાં
 સુખમય તેમજ દુઃખમય હોય છે. વધુ જો! જે સ્વપ્નદર આવીએ
 તું આનંદ માને છે, તેને કાંઈ દુઃખ કે રોગ થતાં તું દુઃખી થાય છે!
 બાવલો બને છે, ગમરાય છે! તે નહિ જીવશે તો 'કુ' મરી જઈશ
 એમ તું ધારે છે. તે મરી જશે તો તેની પછાડી "કુ" પ્રાણુ ત્યાગીશ"
 એમ તું નક્કી કરે છે. તેના દુઃખથી કમકમી તું દૂર નાસે છે. તે
 મરણ પામના જે શરીરપર તું પ્રેમ કરતો હતો તેને ધરમાંથી હટાડી,
 દાટી દે છે, બાળી મુકે છે. આ દોષમામા મોકલે છે, અને થોડે દહાડે
 તેને જૂલી બીજા દાડકા નવા સામડાના પુનઃપર મિત દોરાવે છે.
 'ખરેખર' એકજ આ એક સ્વરૂપમાં આનંદ આપનાર દાટી, બીજા
 સ્વરૂપમાં તે દુઃખ આપે છે.

તેવું તે અને આ મિત્ર 'જાત' પરમાત્માની રિયલિટીએ પ્લેઝરવાની
 ધન્યતા ધરાવનાર આવી જુદી જુદી રીતિઓ રાખતો નથી. તે મધુર
 આશ્વર્યથી રાજ થતો નથી કે ખાટા આશ્વર્યથી દુઃખી થતો નથી.
 તે પૈસા મગનાથી આનંદી થતો, નથી પણ તે સાધ્યા જવાથી દુઃખી
 થતો નથી. તેમજ તે સ્વરૂપવાન બાળા મળવાથી આનંદ પામતો નથી.
 અનુકૂળ વસ્તુઓમાં પ્રેમ કરવો એમાં કાંઈ કુશીઆરી કે ઉત્તમ રીતિ
 નથી પણ અનુકૂળ કે પ્રતિકૂળ ગમે તે વસ્તુ હોય તેને એકજ નજરે
 જોઈ તેમાં પ્રેમ ગ્રાપવો એમાં જ મદાવતા છે. શરીરે રોગ થયો હોય,
 ખાલામાં બ્લાઈ વસ્તુ નાસ પામો હોય, બ્લાલામાં બ્લાજી સર્ગ-મા,

એ માટે દરેક મનુષ્યે, પોતાને મળનાં અથવા પોતાના રસામ આવનાં દરેક પ્રસંગને અનુકૂળ ગણવાની દેવ પાડવાની જરૂર છે. એ દેવ ત્યાંમુખી નથી પણ ત્યાંમુખી પ્રેમ પ્રકટનો નથી, ને તેમ યશ વિના દુઃખ નાશ પામતું નથી. જો પરમાત્મામાં આપણે પૂર્ણ થઈ હોય તો, ને જો પરમાત્મામાં આપણે પૂર્ણ પ્રેમ હોય તો, દરેક અનુકૂળ કે પ્રતિકૂળ પ્રસંગમાં આપણને પ્રેમ યજ્ઞને જોઈએ. જેમ પુણમાં કે કાલમાં ખરડાયેલા હીરાને કે મોતીને જોઈને તેને ઓળખનાર જાણે કે શુદ્ધિવાન માનવ, તેને કેટલી ન દેતાં પ્રેમથી જુએ છે, અને પુણમાં કે કાલમાં હીરા છે એમ જાણીને આનંદ પામી, તેની પુણ કે કાલ કાઢી નાંખવા પ્રયત્ન કરે છે, તેમજ અગ્નિ વસ્તુ, પ્રાણી, કે જીવ જોઈને, પરમતત્ત્વ સરમાં છે એમ જાણનાર યજ્ઞર્થ જ્ઞાતી તે અગ્નિ વસ્તુ, પ્રાણી કે જીવ પર દેવ કરતો નથી, પણ તેમાં રહેલા ઉત્તમ તત્ત્વને જોઈને રાજ થાય છે અને એજ રીતે વર્તીને દુઃખનો દમોશ માટે ત્યાગ કરે છે.

પણી વખત આપણે એટલા વધુ પુરોગેને બાતવાવસ્થાના સુખની
 પાકી દિશગિરે થતાં જોઈએ છીએ. પણ શું તે અવસ્થા એટલી
 ખમી સુખી છે ? તે વખતે બીજાઓના આકાશ દેડગ રહેતું પડે છે.
 પોતાનું ખાધું કામ કરી શકે નથી સ્વતંત્રતા નાશ પામી દેવા છે.
 તે વખતે ખજા પારે છે કે 'હું એટલો ઘણા કે સુખી ઘણા.' પણ
 જ્યારે તે જીવાન થાય છે ત્યારે બાતવાવસ્થા કરતા પણ તેની સ્વતંત્રતામાં
 વધુ થતા થાય છે તે અવસ્થા રૂઝી રૂઝીને પણ મોટા થતાં પણ
 તેની અવસ્થા વધુ થતો જાય છે. થતી તથા પણ જ્યારે તેને
 મનુષ્ય તરીકે જોઈએ ત્યારે મનુષ્ય તરીકે જોઈએ અને
 મનુષ્ય તરીકે જોઈએ અને મનુષ્ય તરીકે જોઈએ અને મનુષ્ય તરીકે જોઈએ

ઝેલુ છે, અને આપણે તે વાતાવરણમાં જન્મીએ છીએ, ખાઈએ છીએ, અને રહીએ છીએ અને તેજ વાતાવરણને પામે. શ્વાસમાં લઈએ છીએ, એ વાતાવરણ પુનઃ જન્મ પાડે થયેલું છે અને તેને કોઈ પણ માણસ નદન ના એકદમ કૂચ કરી શકે એમ નથી. કોઈ દર મનના માણસ આમણાનું વાતાવરણ યોગ્ય નબલ માટે કૂચ થઈ શકે. પણ નબલ અસાધ્ય હોવાનું ખરાબ વાતાવરણ પરી આપે છે, અને તેની આમ-સામ આમના નાદા વિચારોનું ખરાબ વાતાવરણ ફેલાયી. તેના કામને અનકારી નામ છે તે વખત પીચર નથી તે તે ગદ લુએ, અં એક એ કિસ્મત તે તે નથી દર શને એકઠી કરી એકજ કાંપમાં જમા વિચારના વાતાવરણ રહી નથી ના રહા પ્રચલન કરે તે, તે કાંઈ કુતર મેમલી નહીં.

એ એ દેખાડે છે કે મનમાં મુખ રહેલી અનંત શક્તિઓ એક પછી એક ખુલ્લી થતી જાય છે, અને તે શક્તિઓ ખુલ્લી થવા બાદ તેનાથી વધુ મોટી શક્તિઓ ખુલ્લી કરવા આપણે મથીશું, અને એક વખત એવો પણ આવશે કે ત્યારે ઉડવાના વિમાન વગર આપણે પોતાની મેજે ઉડી રહીશું.

ઉપલી જાંઘી શક્તિઓ રનાયુદ્ધારા ખુલ્લી થઈ છે—પણ રનાયુદ્ધારા ક્રિયા એજ માનાસિક ક્રિયા છે, કેમકે શરીર પોતેજ મન છે, અને ત્યારે માનુષ પડશે કે માનસિક શક્તિનો અવજ નથી, ત્યારે ઉડવાની શક્તિ મેળવવાનું કામ અસાધ્ય જાય છે નહિ, અને તે શક્તિ મેળવવામાં જે અટકાવ છે તે અટકાવને દૂર કરનારી શક્તિ ખુલ્લી થશે.

આ જમાનામાં પણ જે કે આ જમાના ઐતિહાસિક છે તે પણ આપણે ફક્ત આપણી કંઈક યોગ્ય જોઈને એમાં સ્વીકારીએ એમ નથી આપણે જે જ સૈન્ય જાગ તાલુ પાડીએ છીએ તે જમાના સ્વાત્મ વિશ્વાસથી જ વિશ્વાસ રાખવાથી આપણી અરુપે શક્તિમાં વિશ્વાસ રાખવાથી—અ પછી શક્તિ અનન્ય જે એમ નહોતીએ માનવાથી—આપણે આપણા મનના સ્વતંત્ર શક્તિ રાખી જતી જોઈશું જેનો વખતો દમનગુની ગણિત કરતી નહોતી મરો પડે માનુષ પડશે, અને આ રાષ્ટ્રના શક્તિ, રાજ મ પાળના ડગી લગાવ એવી ક્રિયા બદલે પડશે દમનગુની અવગણનાની સંખ્યામાંથી, એક ઝડપથી ફોડતી દેવ આગના જમાના જેવા જ.

મંગાળ ક્રમેન તાલુકા ૧૨૧૧ ૧૨૦૧ કરે જ અને તેથી મનોજ થતી અહીં શક્તિઓ બોલે કમા બદલે પડશે એ નક્કી છે ત્રિવેણી કે જે ગણિતમાં ૧૨૦૧ ૧૨૦૧ કરે, તે ૧૨૦૧ તેને મુનવા નાખવાની જે આશ્ચર્ય પડે અને તે દેવ આપણે ત્યાં જે નાંચે ચાલી વખત મન રાખીને કિરા નહોતે તદાર પડવા કરે છે. પણ મને કહેવું

સાંપવા અને તેમાંથી ભવિષ્યને માટે ઉમદા જાણે અને ફોલા મેળવવા આશાવંત થયું.

એ માટે હું આ રીતે કરું છું. હું દુનીયામાં વધારા વિશ્વની જેટલી માન્યતાઓ હોય છે તેમાં વિશ્વાસ મુકતો નથી અને તે માત્રી છે, એમ નક્કીપણે માનુ છું; અને તેના પંજામાં ઝડપથી દેવાને પણ ના પાડું છું. મારી છંદગીની દરેક પક્ષે તેનાથી સ્વયં રહેવા હું ઉત્કંઠીત રહું છું એ માટે યાદ રાખો કે સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે હરપક્ષે જાગૃતા-સાવધેન, રહેવાની જરૂર છે. આ ન ધણાંએને મુશ્કેલ લાગશે, પણ એ હું ખાવીથી કહું છું કે એક સીત્ત સરસ્વાતમાજ મુશ્કેલ હોય છે. સરસ્વાતની યોગીક છતો યી, ભવિષ્યનો મતો વધુ સહેલો થનો જાય છે, અને અંતમાં તે પણોજ રહેલો થાય છે.

દમણ આખી દુનીયાનુ સાતવજી અગાનસાથી બરપૂર છે તે એ આપણે સાચ્ય ગણે. તેજ એ એ માટે આખી દુનીયાને મોત કુ મમડી જના પ્રસાદની મામે આપણે આપણે આપણા વિચારનો એ અદાદુરીથી નકલ નાખવાની જરૂર છે. આપણે એ ખોટા મ.નેને કડી માનવા નહિએ નાદ અને ખરેખર ના આપણે તે માનવા દમણ. પણ સરસ નાએ તે નાવચારોનો પ્રવાદ જેવો આપણી આંધક આપણે તેના દાનન દન મામે થયું નેજાએ, અને મૂને એકુ નાનાનજી તેના કનક નેજાએ કે જેમા તે વિચારો દક્ષિણ ના સરસ નાદ.

વિચારો. પ-થો છે વિચાર નાનિઓ છે-અને દક્ષિણો કાષ મ.નુમ ૧૬ અથા આગાકુ કે નવી જેના મીને સરીરના સાન-એ અનુસરવા મ નુમ ૫' ૭ નસજ રીને વિચારો પણ અનુ-વી માનુમ ૫૬ છે, અને જના રીને નકવલીખીઓ સ્નાયુઓ ઉપર

નીચેના સર્વે છવે કરતાં વધુ પ્રમાણમાં હોય છે. એ છપ્પાઓ, જેમ જેમ તેની છુદિમાં વધારો થતો જાય છે, તેમ તેમ વધતી જાય છે, અને આકાંક્ષુ સક્તિના નિવર્તને પ્રત્યક્ષ રૂપે જદાર પાડે છે.

છુદિની ખીશવણીની કોષ્ટવજી દદ નહીં હોવાથી, મનુષ્યની સક્તિઓ પણ દદ વચરતી હોય છે, અને તેથી જે પ્રમાણમાં મનુષ્યની છુદિ આકાંક્ષુ કરવાની પોતાની સક્તિથી વધેશ્ચાર થાય છે તે પ્રમાણમાં તેની સક્તિઓ ખીશે છે.

આ વિષે જે કાંઈ લખાય છે, તે સંબંધમાં સામાન્ય રીતે દુની-જ્ઞાના ધખાજ યોગ્ય જામને જાત છે, કેમકે દુનીઆનો મોટો જાગ, એ આકાંક્ષુ સક્તિ વિષે તેમજ પોતાની અનન સક્તિઓ વિષે અજાણ હોવાથી, એવું માને છે કે એ સર્વે સક્તિઓ, તેઓથી (પોતાથી) જદાર કોઈ એક જગ પડાવે છે, જેને તેઓ 'હજર' ના નામે જોગથી, તેનામાં પોતાની છુદિના પ્રમાણમાં કેમ કે ઉત્તમ નિચારોનું આરોપણ કરે છે, એટલું જ નહીં પણ તેનામાં પણ દવે વિશાસ ન રાખના, તેની સાથે મળી જવાને માટે જુદા જુદા ન્તાઓ મોતેજ શોધો કરે છે.

ટેકનોલોજી (Technology) એવું માને છે કે મનુષ્યની જુવના સખએ મનુષ્ય અને હજર જુદા પડી વધા છે, અને જે મનુષ્યે પોતાનું નામનું કનું હોય તે તેણે હજર સાથે એક થઈ જવા માટે પરિવર થવું જોઈએ. એ રાત્તી જુદ એ છે કે, જે હજરને કોઈક ચીજ, કે પદાર્થ કે મનુષ્ય જેવો કનું છે પ્રતિગપદિઓ જેને 'હજર' કહે છે તેજ ખડ પોતા દરેક જીવમાં નદેન આત્મ જન્ય, થા આકાંક્ષુ જન છે કે જ જન સાજવવાન, સર આપડ અને વિશાળ જાતી છે એ સર્વે સક્તિઓ દારવનિક તેમજ મનુષ્ય નિચારથી જન્ય થાયેલા હજરમાં હોઈ શકે નહિ જન પડી કરવામાં તે હજરને પજોજ મોટો પાર-સમા આવે

હથરવાદ એવું જણાવે છે કે મનુષ્યે પોતાના હૃદય સાથે, નારજી મારે, જાણ કરીને, એક યજ્ઞ જગતની જરૂર છે. વિદ્યા (Science) એમ કહે છે કે માનુષ્યે પોતાના નાગજી મારે. આકાશજી તત્ત્વજી જાણ મેળવી તે તત્ત્વ સાથે એક નાગ યજ્ઞ જગતની જરૂર છે. હથરવાદ, આત્માના ભવિષ્યના કાલ્પનિક નાગજીના વિચારથી વધુ કાંઈપણ જણાવતો નથી. તેથી ઉપરી ગીતે વિદ્યા એમ જણાવે છે કે આકાશજી તત્ત્વના શુદ્ધ સ્વર્ણ અને સન્ધ જાનથી, શરીરનું પણ નારજી યજ્ઞ શકે.

પહેલા અને બીજા વિચારમાં, મોટું મળતાપણું છે: વગર શકે બીજા વિચારનો પહેલો વિચાર શક્યાતનો બામ છે.

પણ હથરવાદ સંબંધમાં વધુ જણાવવાની જરૂર છે. એ સંબંધમાં વધુ જણાવવા અગત્ય નહોતું કરવાની જરૂર છે, કે આ જાગતનો દરેક આગળ પાછળના વિચારો બહાર જતા અને કાલ્પજી આગળથી માન્યતાઓ વચ્ચે ન લાવતા, નીચપક્ષપાનપણથી તેમજ ઉડા અભ્યાસ પછી તોલ કરવો. હજારો વર્ષોથી જરૂર ધારી બેઠેલા માન્યતાની સત્તા કુટુલ કરવાને જાહેર પોતાની સ્વતંત્ર શુદ્ધિના ઉપોગ કરવો, અને બીજાની મહેનતથી જન્મ પામેલા સાચા યા ખોટા વિચારોને વગર તપાસે મનમાં જગ્યા ન આપતાં. પોતાની શુદ્ધિનોજ ઉપોગ કરી, વગર વિચારે, અંતે લખાતા વિચારો યા શુદ્ધિવાદને ધિક્કારવા નહિ.

માનસિક હથરતા સંબંધમાં જાણવું જોઈએ કે એક અજ્ઞાન જાગિજ એવું ખ્યાલ કરે કે, કાન ઉપાગ મૂકા બેઠેલા અને પોતાની ખુશામદને ચાહનારા હથરને પોતાની પ્રાર્થના, કાંઈ પણ ખાંચા વચરની ખુશામદ, ચાપુ કાપાવાસા ધણીજ ગમે છે, અને તે સ્વીકારવા તે દૂર પળે તૈયાર રહે છે. અજ્ઞાન સોકોજ (race) એવું ધારે કે, પદમેશ્વર ગુરમે યનારો અને ખુશામદને ચાહનારો કોઈ પદાર્થ છે, જેની ખુશામદ પુરતા પ્રમાણમાં નહીં કરવામાં આવે તો તે પોતાના હાથેજ પેદા કરેલા પ્રાણીઓને આપ દે છે.

આ હપ્તર સખપમાં વિચાર કરતાં માસમ પડશે કે બાળથી
 યજ્ઞ વર્ષો ઉપર, ત્યારે આ દુનીઆ, અર્થ જમણી અવગ્યામાં હતી.
 અને ત્યારે અર્થ જમણી જાતેના મુખીએ અર્થ સુધરેલા સરદારે
 દત્તા, ત્યારે તેઓએ પોતાનાજ જેવો પોતાના હપ્તરને ધારી, તેને
 પોતાના જેવી શક્તિએ આરોપણ કરી હતી. તે સરદારે સત્તા, ખુશ-
 મદ અને પુરોને ચલાતા દત્તા અને જેઓ તેમની માયજીઓ કે સત્તા
 કબજા કરતા નહી, તેમને તેઓ પુનાથી રીજાવતા. તેઓએ પોતેજ
 તેથી પોતાના જેવા હપ્તર શેત્રી કાઢ્યો હતો અને તે હપ્તર તેઓના
 કરતા કાઠિ પણ રિતે મોટો ન હતો પણ પણ માણમ પોતાની
 જુદી કરતા કાઠિ પણ રખું વિચારી શક નહી, એ ગિદાંત અનુસાર
 તેઓએ પોતાની કમનાથી તેમજ જુદીથી રખું મોટો હપ્તર શેત્રી
 કાઢ્યો નહોતો. પોતાની જુદી અનુમાન પોતાના જેવોજ તેમજ પોતાના
 આકારના હપ્તર શેત્રી, તેઓએ તેમની કાઠિ દેખીતી ખાતીમાં
 ફેટીક અંગાડાક શક્તિએ વધારીને વા આરોપણ કરીને તેની શક્તિ પૂર્ણ
 કરી હતી અને તેથીજ તેઓએ તેને નાશ કરવાની તેમજ આશીષ
 આપનારી શક્તિ ધન્યવાન મનવો હતો આ પછી દુનીઆ જેમ જેમ
 સુધારા રધા મા આગળ રપતી ન- તેમ તેમ, એ હપ્તરના આકારમાં
 તેમજ આઆગમાં સુધારે રધારે થતાં મયો અને દમણા હપ્તરના
 દાઓના 'હપ્તર' જેવો ન થયો છ એ શબ્દનો જે રિતે અર્થ કરવામાં
 આવે છે તે ઉપર જાણવેલી રિતે થયો છે, અને તેથી 'હપ્તર' અને
 આકાંક્ષુત્તરમાં જન કે મોટો ફર ખરેખરી રીતે નથી તે છતાં એ ફર
 શબ્દો પડે છે, કેમકે 'આકાંક્ષુત્તર'ને બદલે 'હપ્તર' શબ્દ વાપરવામાં
 આવે તો (તે ચાલી સકે એમ છે, પણ તેનો ઉપયોગ કરતાં) લોકો
 તેને સામાન્ય અર્થમાં સમજે, એવો કાવ રહે છે.

ઉપર જાણવેલા માણસોએ ઉપગતી કારેલા હપ્તરથી જુદા પડ-
 વામાં મોટું નુકસાન નથી, -તેથી આગળ વધી કહી સકાય કે એવા
 'હપ્તર'ની સાથે રહેવા કરતાં તેનાથી દૂર રહેવામાંજ વધુ ફાયદો છે. પણ

ધર્તા દર્તા, અને અમ અવસ્થામાંજ તેની સુધારા કરી તેમાંથી છુટવાની ઇચ્છા કરતા દર્તા એ ઇચ્છાનું પરીણામ એ આપ્યું કે, ઇચ્છાએ પોતાને પુરસ્કરેને આકાર આપ્યો અને નાનામાં નાના અણુએ પોતાના મારે પામ્યા કરનારી તેમજ જોવા સાંભળવાની સક્તિએને જન્મ આપી પોતાને એક પંજુજી સુધવામાં જ્યાં તેમજ જોવા સાંભળ આકારમાં ફરતી નાખ્યો. અથાકરીક, બાંધામાં કહીએ તો ઇચ્છાથી વસાવે પોતાને મારે એક નવું વરાળચંત્ર, તેમજ તેને હાંકનાર (engineer) ને પણ પેદા કર્યો, પણ એનછનીયર સરખાતેમાં પોતાની ફરતે વિશે અળતુ હોવાથી હળશે વર્ષો થયાં ફર્યાં મારે છે, અને પોતાનાજ વરાળ ચંત્ર (engine) થી વાગેફાર થયા પ્રપલ કરે છે.

પણાઓ મનુષ્યની જૂએને તુકસાન કર્યાં લેએ છે. પણ તેમ નથી, કેમકે તેમ થવા વગર તે પૂર્ણ થઈ શકેજ નહિ. મનુષ્યે તે કારણથી વરાળચંત્રની વરાળ-છન્છા-ને સરખાતથી તુકસાન કર્યાં પારી, અને તેથી તેમાંથી છુટવા નથા તેને ઢાળી નાખવા પ્રપલ કર્યો, એ છન્છાની ઢાળરી વિશે જાણીતા થનાંજ તેને પહેલો ઉદગાર એ કારણે કે મારે મારી છન્છાપર કાણુ મેળવયો જોઈએ એજ સિદ્ધાંતને હળશે વર્ષોપર જુદા જુદા પંથના ધર્મ ગુરુઓએ જાહેર કર્યો-અને આદમનજવને ઢાળી નાખવામાં આવ્યો.

દુનીઆવા પણાખરા દરેક ધર્મ તરફથી છન્છાને ઢાળી નાખવા મટે જુદા જુદા રૂપમાં, ઉપદેશો વા પારીઓ દ્વારા પ્રપલ કરવામાં આવ્યો છે, એ વાત જન જાહેર છે. નાનપણથીજ પોતાની જુદિને કોઈએ ન કરતા, મા આપના નાનામાં રહી તેમજ માલિકો, મીઠનરી કાદરીઓ, નુસ્લાઓ, અખાદઓ કે અચાજ ધર્મના જાણકાર કહેવાતા નવું ગાન. હાથ નીએ રહી, તેઓ જે કહે તેજ સાનુ માનવું, એવો રહેલ સંકલે વર્ષો થયા આપવામાં આવે છે અને જો કે હવે એ રહેલી સત્તા તુટવા ઢાળી છે ને પણ તે ફક્ત એક મોટા કાર્પની

કળ તેઓએ (હાથરની આસપાસ ન હતાં) ખાધું, એટલે કે તેઓની કુલ
બહાર પડી અને તેઓને સારા ખોડાની સમજ પડી: તેઓ પોતાના
નમ (અજ્ઞાન) અવસ્થા માટે શરમાયા અને પરિણામ (કુદિયી) અને
સ્વ પદેરવા સાચાં. આથી હાથરે તેઓને (અજ્ઞાન અવસ્થાના) દૃષ્ટ
(Edeo) ના બામમાયી કાઢી મુક્યા અને તેઓ નવો બેદસ્તનો બામ
એવા નીકળી પડ્યા, કે જે બામમાં તેઓ સર્વ થાપ (અજ્ઞાન) ઉપા
નિજમ મેળવી સુખ મેળવી શકે.

પણ ખરું જોતાં એ કહેવાનાં શાપ, આશીર્વાદનાં, ઊંચી એ આપણી મનુષ્યે જુવાં જુવાં પ્રપાતો કરી પોતાને માટે નવા નવા અનુભવ મેળવી, દરપથે પોતાની સક્રિયતાં વધારે કરે અને તેનાજ પ્રતાપે જોઈ શકાયે કે તેનામા પણ મોઠું તલ દગુ. તેજે કુનીઆની અર્ધોત-રેહો-જીવવા છડ કર્યા અને પોતાની સક્રિયતા તે ધોરણ વધેશ્વાર થયો. રૂઝે રૂઝે તે પોતાનામા વિશ્વાસ મુકતો મયો અને જે ડાખનિકી કામ અને તેજે પોતાનો મુખી કરાયો દયો, તેનામા પોતાનો વિશ્વાસ એવો મળ્યો નયો. તેને માનુષ પડ્યું કે આ ૧૫૨ તેના પોતાના પુત્રાર્થે મરદ, તેને કે ૧૫૫ પણ રીતે ડાખની શરૂ પડતો નથી અને તેજે પોતાની સક્રિય ઉદન પ્રથમ વિશ્વાસ મળત નીચું જોઈએ

કચ્છના સેક્ટર કોડ આદર અનુસરે, યના તેજી યજ્ઞ, ધર્મ સીધા,
જી ને જાત ને જાત અનુસરે, કચ્છના સેક્ટર કોડ, નરિ, અને
સી ને જાત કોડ, કચ્છના સેક્ટર કોડ, નરિ

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २ ॥

અંજાની હસિત વિરે તેમજ તેના મૂળ પીરો દાન યાપ છે, ત્યારે તે પોતાના સર્વોપરી અંકમાનું પણ જ્ઞાન યાપ છે, અને તે જ્ઞાને વચ્ચેન સંબંધ વિરે પણ તે માલીતિ મેળવે છે. તેને તે વખતે એવું પણ માધુમ પડે છે કે અંજાના જન્મની શરૂઆતથી તે અત્યાર સુધીને તેનો સર્વ રિતનો વધારો, જેમ જેમ સુષ્ણ આકર્ષણ-ચેતન-સક્રિત-તે ખ્યાલ થતો ગયો તેમ તેમ થયો હતો, અને જેમ જેમ અંજાંરૂપે તે અવિધ્યના અખંડ કાળમાં, ચેતનરૂપ પ્રેમનત્વનું વધારે જ્ઞાન મેળવતો જશે, તેમ તેમ તે વધારો અખંડ ચાલુ રહેશે.

જો આ વિચારો વાંચકના મગજમાં પૂર્ણ રીતે અસર કરી શક્યા હશે તો તે જોઈ શકશે કે તે પોતે જુદી અથવા મન રૂપેજ છે; અને આખી દુનીઆ પણ પ્રગટિકરણની જુદી જુદી પંક્તિ ઉપર છે. આ ઉપરથી તે એ પણ જોઈ શકશે કે જો કે મનુષ્ય પોતાની સક્રિત વિરે ભૂત કાળમાં અગ્નિ હતો નો પણ તેજ પોતાના નમીનનો-પોતાનો-કર્તા હતો તે એ સાથે એ પણ સમજી શકશે કે અવિધ્યનો પોતાનો સુધારો વધારો પણ તેના પોતાનાજ હાથમાં છે.

ત્યારે મનુષ્યનું દરેક અંગ, મન વા જુદીજ છે, ત્યારે એ પણ સમજી શકાય એમ છે કે જે પ્રમાણમાં તેનામાં સત્ત્વ હોય છે, તે પ્રમાણમાં તે તેને જલદી કાઢે છે, કારણકે તેનામાં રહેલો આકર્ષણ તત્વ એકભોજ તેના પોતાનો 'સ્વ' છે. ત્યારે તેના 'સ્વ'ની બોલી જાણુએજ તેના ખરા 'સ્વ'ની બોલી કિમ્મન આપી છે.

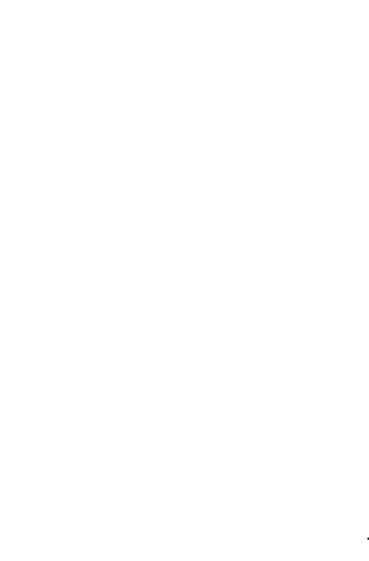
માણસની જુદી તેના વિચારમાં પ્રદર્શિત થાય છે-જે વિચાર પાછો માન્યતાનો આકાર લે છે, અને એ માન્યતાઓ તેના શરીરને આકાર આપે છે દરેક માણસના શરીરપરથી તેની માન્યતાનો ખ્યાલ પણ જાણી શકાય છે, અને તેથીજ કહેવાય છે કે 'ખાવ તેવો બોદા' 'કાર' 'બોદા' 'ધારનારનું બોદા' 'યાવ' 'જેવું' કરે તેવું 'પામે' (A.B.C.)

(Synonyms) શબ્દો છે-અનેજ પ્રેમ છે-પણ ત્યારે 'પ્રેમ' સાંત છે, ત્યારે 'હઝા' હાસ્યાસ કરતો પ્રેમ છે.

માણસના આગળ વધવા સાથે તેના ચૈતન્ય કે આત્મામાં કાંઈપણ વધારો કે ઘટાડો થતો નથી-તેનો સ્વતંત્રપણે જેવો ને તેવો રહે છે. તે જીવજાતમાં હતો, હમણાં છે અને જીવિષ્યમાં રહેશે. તેને પોતાને તો તેની હરિનનું, તેની અનંત શક્તિનું, અને તેની સાથેના પેનાના સંબંધનું, જાણપણ મેળવવાનોજ દક્ છે. એ શક્તિ એટલી તો અદ્ભૂત છે કે તેના ખસ ખસાતો દળરમેા અંશ પણ હમણાની વધેલી જીવિને પણ આવી શકે એમ નથી, તેમ તેનું પૂર્ણ વર્ણન પણ કેાઈ જાન કે કસમ કરી શકે એમ નથી. મનુષ્યની અંદર રહેલી આ અપૂર્વ શક્તિથીજ તે હાકીચાકી શકે છે. આવા અનંત શક્તિવાન અમર અને સર્વ પદાર્થના મૂળરૂપ, આકર્ષણ તત્વને પાપી, રોગી અને મરણ પામતો કહેવો એ મોટામાં મોટી મુર્ખાઈ છે, તે જનાં એ સત્ત્વની અજ્ઞાનતામાં આપણા મને તેને આ સર્વ નજજાગ્રિયોએ ગણ્યો છે, અને તે જૂએ તેને આપણને સર્વ શક્તિવાન દેખાડવાને બદલે, રોગી, દુઃખી અને કમતાકાન મનાવ્યો છે.

આ આકર્ષણતત્વ અને પ્રેમ, કે જે માણસની અસંખ્ય હઝા-ઓમાં નજરે પડે છે, તેજ ખરેખરો માણસ (આત્મીક) છે-જેને માણસો ઉધરના નામથી ઓળખે છે. આ અમરતત્વ દરેક માણસનું પોતાનુંજ છે, અને કુદતને કાંઈપણ જૂસ વગર પોતાને રરતે ચલાવનાર, જે તત્વ, જે અમુક મૂળમાંથી મળ્યું છે, તેજ મૂળમાંથી તેને આ તત્વ મળ્યું છે, અને જેમ કુદત બજત, અને મ્હોટી છે, તેમજ માણસનું આ તત્વ પણ બજત અને મ્હોટું છે.

આ મ્હોટું તત્વજ ખરેખરું માણસ-ખરેખરો મરદ-હે-પ્રેમ-તત્વે લીધેલો આકાર છે. આજ તત્વના પરિણામે મદાવિરે, યાનમે,

કહેલગ આજા મળતી નથી, પણ બીજાને જોવાના જેવાજ પૂર્ણ અને
નાકાતદાર કહેવા મહે છે. જાતીયની કુલીઆ આ સિદ્ધાંત તરફ જતી
ભેલી અભાવા આવીત કહે.

મહેજાન તુરુમન અને નાકાતદાર નેમજા જુવમુરુન થતા માટે,
આ રતિ આ રતિને જોતને પીકાબાની અમુક છે માણુત જાતીયની
જુવામ જતી અમુકા તમ અખી નથી. કહે અખુમ જોવાની કિમ્મત
કે જે અમુકે છે આ જોતે જોતે નથી, પણ જુવમી સો જો.
એ અમે

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

[illegible]

અસાક પોતાની માયુકપર-વિશ્વાસ રાખે છે, તેવીજ રિતે તમારા મન-
પર તમે વિશ્વાસ રાખો. તમે તેનાપર કાંઈપણ ચક્ર લાવો નહિ, અને
તેજ તમને મુશ્કેલીમાંથી ઉંચકી લઈ દોડેડ અપાવશે. માત્ર રાખો કે
જે સખ્તો અગ્ન્યના છે તે આ છે-“ ભુદ્ધિશાળી મન.” ‘ભુદ્ધિશાળી
મન’ અને ‘અભુદ્ધિશાળી-(મૂર્ખ)-મન’ વચ્ચે ફરક છે, જોકે તેઓ
ખીલવણીના જૂદા જૂદા તખ્તા માન છે. ‘મૂર્ખ મન’ અને ‘ભુદ્ધિશાળી
મન’ એકજ છે, શિવાય કે અછલની ખીલવણીથી બીજી સક્રિય ઉચા
તખ્તાપર પદોંચેલી દોષ છે. મનની મજબૂતાઈના સખમે, જીંદગીના
પાછલા તખ્તાપર જીન મેળવવાથી લાલનો મનુષ્ય થયો છે. જો તે દબે
‘ભુદ્ધિશાળી મન’ને કેળવે તો તે કેળવે સર્વોપરી ધર્મ અમાક કદિ
નહિ બોગવેલા એશ્વર્યનો જોડના યાવ. મનની પૂર્ણતાને નીચે ૩૨-
વાથી-ભુદ્ધિથી નીચે ૩૩ માનવાથી-જરાવસ્થા, મ્હોત અને રાગ આવે
છે. મનજ માણુમનો ખદો ચલાવનાર છે-તે માણુસ પોતેજ છે. જે
રિતે તેની સક્રિય વધારે ઓછી માનવામાં આવે છે તે રિતે તે મોટું
મા નાનું, મજબૂત મા નજગું દોષ છે.

મરજી, ભુદ્ધિને હુકમ અમલમા મેલનાર (Executor) અને
શરીર, મરજીનો હુકમ અમલમા મેલનાર (Executor) પદાર્થ છે.
માણુસ ભુદ્ધિ અને પ્રેમ-ભુદ્ધિ અને મરજીનો બનેલો છે. એ બન્ને
એકજ છે એ બન્નેના સગવડો એ બન્નેના નેશાણથી-પરિવત્તા-
પૂર્ણતા-જન્મ-મરણ સામે છે. એટલે કે તે આપણને પૂર્ણ બનાવી ખીલવે
સર્વોપરી હો છે.

મન એજ માણુસ છે.

મન એકલાનેજ સતા છે.

મન શિવાય બીજા કોઈને કાંઈ ખાસ મળા નથી.

જીંદગીનો એકજ દેગુ દે.વો જોઈએ અને તે દેગુ આપણા મનને
પૂર્ણ બનાવવાનો-આપણા દર મેળવવાનો-દે.વો જોઈએ.

ને કાંઈ આ ઉચ્ચ આશા કરી રાખે છે. તે વચર રાંધે કહેશે કે "મારું સ્વતંત્ર-ખીખનાં આધાર વચરની-છેલ્લીમાંજ કીર્તિ મળુ છું. એ સ્વતંત્રતાથી ને કાંઈ નજીવાનું છે. તે હું નજીવું છું, અને તેથી કે વચર! અટકવે આગળ વધીશ." તમે સ્વતંત્ર થવા પ્રયત્નરત થાઓ કેમકે તમે જુદિસાળી મન ધરાવો છો. એ પણ વાદ-રાયો કે મનન કે આપણા ને દુશ્મનો આપણે માનીએ છીએ તે ખોટા છે. તમે પોતેજ તમારું મન-પ્રેમ-છો અને પ્રેમ સમક્ષ ગમે તેવો અટકાવ નાશ પામે છે-અમે તેવા પડાડો સપાટ થઈ જાય છે. ને વખતે તમારી ધ્રુજા નખળા થાય તે વખતે તમારી મરજી-તમારા મનની સલાહ લો! તમે તેને કહો કે "હે અપૂર્વ સંકલિત ધરાવનાર મન! તું ક્યાં છો! મારા આ જરૂરતા વખતે તું દમ્પ થઈ મને મદદ કરે!" આવી વિનંતી કરો અને તમારી વિનંતી કદીપણ વ્યર્થ જશે નહિ. ને કાંઈ છે તે આપણામાંજ છે-આપણી જહાર નથી એ કદિપણ જૂસરો નહિ. એ સજલમાં એક નજીવા જોમ દ્રષ્ટાંત છે ને આ પ્રમાણે છે.—

૨૬

સર્વ માગરોમાં મીંગેમણી (સ્વયં મુ-ગમણ) સમુદને એક વખત એવી ખાંતી થઈ કે તેને નગ્ન જાગી છે. તેણે તેથી પાણી સાધવા માંડ્યું પણ કોઈપણ ટેકાએ તેને તે ન મલવાથી તે નિરાશ થયેલ નિરાશમાને નિરાસામા પણ તે જતા ને પાણીની વાદ જૂલી સડયો નહિ-અને એ રિતે આઠ મહિના પસાર થઈ ગયા! એ વખતે તેણે આશા-સમા થોડાક વાદળા જોયા. આસપાસ પાણી ન મળવાથી તે આ વાદળા જોઈ રાજી થયો, અને જ્યારે વાદળામાંથી પાણી પડ્યું ત્યારે ઉધાડે મુખે તેનું પાન કરવા લાગ્યો. પણ વાદળામાં એટલું પાણી ન હતું કે જેથી તેની તરસ છીપે અને તેથી જ્યારે વાદળાંએ પાણી આપતા અટકી ગયા ત્યારે તે વધુ તૃષ્ણાનુર થયો, કેમકે જની તૃષ્ણાનુરે અન્ય જળથી નૃપ્તિ થતી નથી

મકરણ ૧૭ મુ.

ક્રિષ્ણ સિદ્ધ કરવાના માર્ગ.

Believe not because some old manuscripts are produced; believe not because it is your national belief, or because you have been made to believe from your childhood; but reason is a test, and after you have analysed it, then, if you find that it will do good to one and all, believe in it; live up to it, and bid others to live up to it.

Buddha

આવાર્ય—માનીત સાક્ષી સાબ પૂરે છે તેથી, અથવા તમારા દેશના અમુક માન્યતા હોય તેથી, અથવા બાલ્યાવસ્થાથી અમુક રીતે માનવાનું તમને દેવ પાડવામાં આવી હોય તેથીજ અમુક બાબત માનો નહિ. પણ દરેક બાબત ઉપર બુદ્ધિપૂર્વક વિચાર કરો, તેની બારીકે બારીક બાબતોનું તોણ કરો અને તે બાદ જે તમને એવું પાત - તેથી દરેકને અને બધાને સાબ થશે તે માનો. તે પ્રમાણે જીવન રાખો. તેમાજ તમારા છવને આતપોત કરી નાખો. જન સીઝન થયું તેવા રવાન મરદ કરો.

જુદ્ધદેવ.

If we keep our character, our faith, the substance of our bodies refined, our mind clear and pure, beautiful

આપણું જે નવા નવા નીતરાનું માલુ રાખીએ તે બાપણું દેહના તંબો સુધરવા બધ છે અને તેના રંગારે અજવળ અને મુદર બને છે

હેલન વીસમેન્સ.

મુનોબજ ખીસવવાની તમે નહીં કંઈક નાખો છો અને તે માટે પ્રયત્ન કરતાં તેવાનું છો તેમા તમને ફોદ મળે કે નહિ તેનો આધર તમે જે રીતે વિચાર કરો તે ઉપર રહેશે. જો તમારા ફળદુષ મગજમાથી વ્યવહાર નેમજ થતી ઉધોમી,

સહ, અસહ્ય દેખાતું કામ, પાર પાડવાનો પથ તો માર્યો છે, એ પથ ધણીઓએ અનુભવ્યું હશે.

સાચાં લગ્નાં લસકરને, કુસ્તી કરનાં મલ્લને, પરિક્ષા આપનાં વિદ્યાર્થીને અને કામ કરનાં માનવીને ઉત્સાહના વચન કહેવામાં આવે તો તે સડતાં લસકરમાં અસંત જુરસો "કુસ્તી કરનાં મલ્લમાં અનુભવ પ્રાપ્ત અને પરિક્ષા આપનાં વિદ્યાર્થીઓમાં સમસ્ત સક્તિ ઉદભવે છે, તેમને પોતાનાં કાર્યો પાર પાડવા માટે પ્રેમ ઉત્પન્ન થાય છે, અને તેમને વિજ્યનો મત્તે છે.

હનિહાસમાં આપણે કેટલીક વખત એવું પણ વાંચ્યું છે કે હળવો આંખોએ પુરવાના જેવા પ્રાક્રમ કર્યા છે તે સાચી બીચારી કે ઉંદરથી ભય પામનાર અને સાંપની અણી વામવાથી ચીસ પાડનાર સ્ત્રી ઉત્સાહના કારણથીજ સ્વસ્થ મામમાં પુસીને મરદના લસકરને પણ દરમી સહે છે એ આ કારણથી જ એવી વધીને કહી શકાય કે નપુસક મહાત્મા મનુષ્યોએ પણ ઉત્સાહના પરિણામે અનેક અસંભવ જરેયાં કાપ્યાં કર્યાં છે, મરણની અણીયઃ આવેજા નિર્માણ કરીશમાં પણ યામ ઉત્પન્ન થવું છે તામ પછી દરી જલ માટે ખાત્રીયાન શરકરે ફોદ મેળવી છે, અને આપણાં કન્યાનુ નક્ક કરી એડેસાએ, એ પોતાના પ્રાણ જમાવ્યા છે.

દમજાન નુવરેજા જમનામાં, ગરક સાથે એક મેન્ડ (વાગવ-વગનુ ગરક) દેવ છે કે જેને મળતુ શરકઃ અચાઉના જમાનામાં પણ કોક ગરક સાથે નાનદમ, આવતુ હતુ રમીઆ, જમની, ગરક, અમેરીક વિષે મેન્ડ રાજ્યના ગરક જોડે, તેમજ આપણા દેશી ગાંધેના ગરક જોડે પણ રજુ વચાડનારી એક દુકરી હમેશા દેવ છે તેનુ જુ કારણ છે. તેનુ કારણ એ છે કે એ રાખથી—એ વજુ સમગ્રવાળી—ગરકને યામ ઉત્પન્ન થાય છે તેમ સચિરતા વધે છે અને તેઓનો ઉત્સાહ કાયમ રહે છે. એ રાખના ઉત્સાહ અવનાર રાષ્ટ્રે નામઃ નવા જતા માનવીને પણ ઉત્સાહ આપે.

એક સામાન્ય દંડ 'માટે પશુ' ને ડોઈ વેવ, દર્દને નિરસાની બનાવી એમ કહે છે કે "તે રોગ" બહુજ ખરાબ છે, અસાખ્ય છે, તે રોગ સારો થઈ રાકે એવો નથી, પણ તેમ માટેજ આ દવા અણુ ધુ' ને તેનાથી પણ ફાયદો થઈ શકશે નહિ, એકલા માણસીજ નહિ પણ મોટા મોટા ઠાકરો પણ આ રોગ માટે કંઈ કરી શકે એમ નથી" તો તેની દવાની અસર પણ નહીં જશે: તેની હિતમ દવાની અસર થશે નહિ અને ખીજો દીવમે કે થોડા દિવસ બાદ તેનું પ્રત્યક્ષ પરિણામ જોઈ શકશે. તે વખતે તેનું દંડ પડ્યું તો નહિંજ દેવ, પણ અનવા જોમ છે કે વધુ' તો દશે. એવી ઉલટું ને ડોઈ પણ રોગીને ઉત્સાદના એવા સન્દો કહેવામાં આવે કે, "તારો રોગ જલ્દી સારો થશે: એ રોગ સારો થવામાં ડોઈ મુશ્કેલી નથી-એ રોગ અસાખ્ય નથી," તો તેને થોડા મુશ્કેલી દવા આપવામાં આવી દશે તોપણ મોટા ભાગે તેના ઉપર સારીજ અસર થશે, અને તેનો રોગ થોડા વખતમાં ઓછો થશે: તેના સરીગમા નડુ જોર આવશે અને તે છપવાને માટે ઉત્કંઠીત થશે.

ઉપરના બધા ખુલાસાથી તમે જોઈ શકશો કે નીરસાદના સન્દોથી નજવારની અને ઉત્સાદના સન્દોથી બગતી રહી થાય છે. એ કારણથી તખીએએ રોગીને ઉત્સાદના સન્દો દમેલા કહેવાની જરૂર મોટી છે. એ સન્દોથી રોગીને મોટો ત્રાસ થવા વગર નહિ રહે. અને અનવાજોમ છે કે તે જલ્દી નિરોગી પણ થાય.

આધ્યાત્મિક ઉત્તરિ.

શારીરિક અને માનસિક ઉત્તરિ, ઉત્સાદના પ્રયત્ન પ્રભાવે થાય છે, એ જાણ્યા પછી આધ્યાત્મિક ઉત્તરિ ઉપર થોડુંક કહેવાની જરૂર છે. શારીરિક અને માનસિક ઉત્તરિમાં જેટલી અવન્ય ઉત્સાદ થર.વે છે તેથી તિથી. અગર આધ્યાત્મિક ઉત્તરિમાં ઉત્સાદની છે, એનું કારણ નરૂ થોડા મનુષ્યો જાણે છે.

સંભળીએ છીએ કે "અમુક કાર્ય કરાવી વખતે મા" મન ના રહે
 હતું અને તે છતાં મેં તે કામ કર્યું તેનું પરિણામ ખરાબ આવ્યું. વ
 ૧૪ બીજો માણસ એમ કહે છે કે અમુક કાર્ય હાથમાં લેતાં મેં ત્યાં
 અને હાથની યાજ્ઞી કુમ થઈ મેં તે દેવી તોડી એમ કહે છે કે અમુક
 કર્તવ્ય મને અપર્યાપ્ત થતાં ને તેથી મને ખાતરી હતી કે તે પરિપાકે
 નહિ એ સંભોત અર્થ એ છે કે ઉત્સાહથી થતાં કામોમાં પ્રાપ્તિને અ
 રહેતો હોય છે, અને તે અંશ કાર્ય ફેરફાર થવામાં ને ને સંભોતે
 ફરફાર હોય છે તે તે સંભોતેને આશય છે, અને તેથી તે કાર્ય મંજૂર
 ઉત્સાહ કાપમ રહે છે નો-પાર પડે છે. ઇસુ ખ્રીસ્ત, નખી સાહેબ મ
 મદ, જોતેના તીર્થકથા, દિ. દુઓના ચોવીસ અવતારો વગેરેના કનિકાર
 અને નેપોલ્યન બોનાપાર્ટ, રાજા પ્રતાપસિંહ, શિવાજી, સમુદ્રતસિંહ વ
 રેની તપાસીએ, તેમજ દિંદી રાષ્ટ્રિય મોન્સેસની કામગામની છેક
 ૩૦-૩૨ વર્ષોની તફાવીસ આ વાત પેટથી બધી સ્પષ્ટ છે તે સાબીત કરે.

બીજાને ઉત્સાહ આપી

તમે તમારું કામમ ઉત્સાહ પા એટલુજ તરફ પાત્ર બીજાએ
 ઉત્સાહ આપે ઉત્સાહ એ અંચરી છે, અને તે અંચરી કાપો કરી છોડે
 અને કાપો છોડે કે ઉત્સાહને આપત - સર્વ વાસ્તિમાત્ર અકામા છે, અ
 ન ઉત્સાહિત થઈ ને કામ દરમિયાન તે છે ન હમેશા ફેરફાર પડે છે
 તમે કહે પશુ કે ને એમ ન રહેતે કે મને પણ પુછાવો તો અ
 કામ તમારું એવ તમારું તમારું અને અપરિપાક્ય બુદ્ધિવાળી થતું
 અવગ - કે એક કદાચ તે બાળક તિ. ક તમે છે અને પેતરના
 ૬૧૬ બાળક તમારું છે

૧.૪ સ્વ બાળકને તમારું કામ ઉત્સાહવાળું કામ અવગ છે
 તમારું કામ બાળક આવી તેનું ઉત્સાહને તમારું કામ એ ફરફાર
 ૬૧૬ છે અવગે તમારું ઉત્સાહી તમારું કામને તોડી પાડતું એ કામ

શાંત પ્રકૃતિ રાખો.

આરોગ્યતાના નિયમો સાથે સ્વભાવ-પ્રકૃતિને પણ કેટલો સંબંધ હોય છે. જે માણસેનો સ્વભાવ શાંત હોય છે તેઓની સારી પ્રકૃતિ ધણીજ સારી હોય છે. જેઓનો સ્વભાવ ચીડીઓ હોય છે તથા જેઓ જલદી ગુસ્સે થવાની પ્રકૃતિ ધરાવે છે તેઓ જરા જરામ માંદા પડતાં જણાય છે. તેઓ પારપાર કહે છે કે અમારો પિત્ત ઉકળી આવે છે-મગજ ફરી જાય છે, અને અમને વાત કરવાનું પણ જાન નથી રહેતું. આ વાત ખરી છે. સરીરમાં પિત્ત નામનું એક તત્વ રહે છે, જે ગુસ્સો મનાં ઉકળે છે, અને તેથી સરીર તથા મગજ જરામ થઈ, જાંખ સાત મધ્ધ જાય છે અને વાત કરવાનું કે સાંભળવાનું જાન ગુમ થઈ જાય છે. જે કોઈ માણસ ગુસ્સે થતો હોય છે તેના મુખ ઉપરથી તેજ ધરી જાય છે, અને તેનું બોલી જરામ થવાની જગ્યા જાય છે. તેથી ઉજ્જડ શાંત પ્રાણિવાળો માણસ તેજરથી દસ મુખો અને નાંડુસ્ત હોય છે. આ કારણથી સરીરનું આરોગ્ય જાળવવાની દ્રષ્ટિ રાખનાર દરેક મનુષ્યે શાંત પ્રકૃતિ રાખવી અને દિવસે દિવસ તે સાતિમા સ્વારો કંચા પ્રવચન કરેલા સ્વભાવને હંમેશા શાંત રાખવા ઉપરાંત, હંમેશા અનદમા રહેવું અને પરોપકાર અને ભલામણ કરીને જીવનથી અને ત્યાગથી કાચાથી કરવા અને તે નહિ અને તે મનથી કરવા માટે નિયમ તે. અવશ્ય કરવો. દરેક જીવ ચેતન્ય સદિત હોય છે. અને તન ઉપર કેવ કરવે. એ તેને જાગ કરવા જરા જરા કરવો. એના જીવનમાં જીવનનું નુકસાન કરે છે. એ દ્રષ્ટિ જરા જરા નમકને જીવ મનમાં મેલ અને કમલ જાગ રાખવા અને તેમને ગુરુ ન ન થાય એવ મન મન મન.

મનને શાંત કરવા નિયતી ક્રિયા કરો.

સકાલના પંદારમ., જન ૧૮ વ.એ અને તેમ નહિ તે ૬ વ.એ. પંદારમ. ૧૯ વ.એ અને ૧૯ વ.એ હોય તથા નાહવાની ક્રિયા કરી,

पारसमल्लि.

छन्दो सिद्ध करवाना भार्यो.

प्रभात सेवे नदि.

જો વિશ્રામ આપવામાં આવતો નથી તો તેમાં પાંક એકો ઉત્પન્ન થાય છે, અથવા તો તે નિષ્ફળ જાય છે. ધણાક ઝાડો અને વનસ્પતિઓના છોડવાઓ પણ અમુક રૂતુમાં ફળ આપ્યા પછી ફેદલાક મહિના વિશ્રાંતિ લે છે અને તે પછીજ બીજા ફળ આપે છે. દરીઓ કે નદી પણ ભરતી આવ્યા બાદ વિશ્રાંતિ લેવા સાંત થાય છે. પશુ અને પક્ષીઓ પણ અમુક વખતેન કામ કર્યા બાદ વિશ્રાંતિ લે છે અને તાજા થાય છે. અને જો તેમને વિશ્રાંતિ આપવામાં નથી આવતી તો તેઓ માંઝ પડે છે અથવા કામ સાર નકામા થાય છે. ખીસો, સાંચાઓ અને કારખાનાંઓ પણ અમુક મુદત કામ કર્યા બાદ નકામા થઈ પડે છે અને દમેશ માટે વિશ્રાંતિ લેનાં હોય એમ સામે છે. આવી રીતે દુનીઆમાં મોટો ભાગ એવો દેખાશે કે જેમાં દરેકને અમુક વખત બાદ વિશ્રાંતિની જરૂર પડે છે. એથી વધીને કહીએ તો દુનીઆમાં એવા કરોડો માણસો છે કે જેઓ એવું માને છે અને કહે છે કે વિશ્રાંતિની જરૂર ફક્ત માણસ, જાનવર, પશુ, પ્રાણી અને ઝાડોજ પડે છે એમ નથી પણ હથેરને પણ વિશ્રાંતિની જરૂર છે. આવીજ માન્યતાથી તેઓ એમ જણાવે છે કે, હથેરે પહેલે દિવસે આકાશ, બીજો દિવસે પાણી, ત્રીજો દિવસે પૃથ્વી, અને એ રીતે પહેલા ૭ દિવસમાં અમુક અમુક ચીજો બનાવી દતી અને પછી સાતમે દિવસે વિશ્રામ લીધો હતો. આવીજ માન્યતાથી તેઓ પણ પરમેશ્વરનું અનુકરણ કરતાં હોય તેમ અકવાલીઆના એક ચોક્કસ દિવસે જુદા કામ-કાજ બંધ કરી વિશ્રામ લે છે. આવી ક્રિયા ખાસ કરીને ઇસુ ખ્રીસ્તને પેચંબર તરીકે માનનાર તરફથી સ્વિચારે, મુમા પેચંબરને માનનાર તરફથી સનીવારે, અને મદમદ પેચંબરને માનનાર તરફથી શુક્રવારે કરવામાં આવે છે. હથેર વિશ્રાંતિ લે છે કે નહિ અને એ બીજા સત્ય છે કે નહિ તે જાણનની ઉંઢાણમાં વધુ ન ઉતરતાં એટલુજ કહેવું પુરતું મરી કે કામ કરવા પછી વિશ્રાંતિ લેવાની જરૂર મનુષ્યો માટે મોટી છે, અને જો તેમ કરવામાં નથી આવતું તો પરિણામ વિપરિત આવે છે.

મકરણ ૧૮ મું.

વિજય ક્યારે મળે ?

Nature's laws are not commands. They are statements of inviolable references. We are not helpless in the hands of Nature. We are helpless so long as we are ignorant and when we understand them, they become our slaves. By knowledge we can master them and change or turn them to our own purpose.

1914 Brand

આ બન્નેનું કહેવું સર્વાંશે વધાર્યું નથી. તેઓ બન્ને એકજ નગરે એક ચીજનું અવલોકન કરે છે. એમ વિદ્યાર્થીઓએ હાથને જોઈ. જે રીતે તેનું જુદું જુદું વર્ણન કર્યું હતું તેમ આમાં પણ છે. આપણામાંના ઘણાક એકજ પદ્ધતિ એક ચીજને જુદે છે. તેઓ એકાંત વાદી છે. તેઓ પોતે જે માને છે તેજ ખરું છે. એમ માને છે, અને બીજાઓને ખોટા માને છે, અને કન્યાને મૂકે છે ઉદાગ્રવાદી અને નસીબવાદીની તકમાર પણ એવાજ એક પદ્ધતિ જ્ઞાન ઉપર રચાયેલી છે. તેઓની કમીય વધાર્યું નથી પણ ભૂલભરી છે.

નથી ઉપરનો માણસ કરોડોની રકમ આકાશમાંથી આવી તેના મોઢા પડે એવું કહી હમ્મજોતો ન કહો. તે તો મોતાના કામ અને તો પ્રમાણમાં અમુક રકમ મળે એજ હમ્મજો રાખતો હશે તે રકમ દવાઈ ખાવતી નહિ પણ અક્ષતને અવસરીને વિચારમાં આવી હતી, અને તેટલી રકમ હાથમાંથી મળી આવતીજ. તે રકમ વિનં મનમાં કદિ પણ સંગ્રહ ઉત્પન્ન થતી હતી નહિ, કેમકે તે અક્ષતને સરીનેજ હતી. દરેક પક્ષે તે વિચારમાં વધુ દર થતો અને દરેક પક્ષે સંજોષમાં ઉઠાવતાં નવા વિચારોને દ્રઢતાથી અમલમાં મુકતો. તે કદિ પણ નિષ્ફળ થતોજ નહિ.

આ બાબતમાં એ બિના વાદ રાખવાની છે કે હમ્મજો અને રીવાજ સાથે - કામ - કિયા - પણ ચરીજ નોંધ્યો

જેટલી ખાતરી આ સમય છે તેટલીજ ખાતરી એ પણ મળે છેકાલે કે વિચારવળ નવી ચીજો પેદા કરવાની એવા અવાજ કાઢવા છે કે જે તે બરાબર ખીજવવા મા આવે તે તેને ખીજવ એક વખત કેવળતાની - સવજ - થઈ કહે અસાધ્ય મનુષી ચીજ મળે મળતી ચીજ જેટલું જાત જે આવજાને દેવ તે તે અસાધ્ય મળે ચીજ પણ સાત થઈ દુકામાં કહીએ તે અમુક મલમલ જાત ચીજ વિશે અમલ નિવંત વિચારો જન્મ પામે પછી તે વિચારો અપણુ નાસતા એક વા અનેક ચીજો તે વિચારો નાસતા નાસતા આવે છે. અને તે પછી જો નવો કાવો અવકાશ નિર્માણમાં જોઈએ છીએ વિચાર એજ સર્વે ચીજોને જન્મ આપે પેદા કરવારી સજિ છે, અને એ વિચાર જુ મલમલાયા વનમલ જન્મ પામેલો ખરી પદાર્થો.

નામાં જે મોટું જગ રહેલું છે તેને ઐશ્વર્યવા માટેના છે. એ વિચારોં મનુષ્યને પોતાને બૂલથી, ખામીથી, અને પાપથી ભરેલા માનવાને ખદશે પોતે અનંત અક્ષય, અનંત પુન્ય અને અનંત મન્ય ધરાવે છે, તેને દેખાડવામાં પ્રકાશરૂપ છે. પ્રકાશ વચરના અંધકારના કારણે તે પોતે દુઃખી અને કમનસીબ મદં મપો છે. આ વિચારોનું મનન કરવાથી, અને તેને અમલમાં મુકવા સુરવિર થવાથી, મનુષ્ય વધારે મારો, વધુ અક્ષયવાળો, અને વધુ મુખી થશે. પોતાના વિચારને દેશાવવાનું સામર્થ્ય તે ધરાવે છે, એમ તેને ખ્યાલ થતા તે વધારે ડર ખનતાં શીખશે અને છેલ્લે પોતાને પીઠાની મુખી થશે આ કૈવલ્ય તેને પોતાને પોતાની કિમ્મત શું છે, તે આકાશ શીખવશે એમ આ કૈવલ્ય ધારે છે, અને પોતાને 'પાપર', 'વિચારો' અને 'કમનસીબ' માનવાને ખદશે 'મરદ', 'અર્થ કરવાની શક્તિ ધરાવનાર', " એક એડીસન કમ્પાં પાલુ વધુ કરવાનું બધું ધરાવનાર." માનવા શીખવશે. તેમ છતાં કોઈ એમ ન માની શે કે આં વેળા માનુષ્યને અનીમાની કરવા માટે જણાવેલા છે. તેમ છેજ નહિ. અબામાની મનુષ્ય અને પોતાને પીઠાવનાર મનુષ્યને મોટો રૂઝ છે. આ વેળા, મનુષ્યને અબામાની કરવાને ખદશે પોતાની શક્તિનું જન થત મનુષ્ય ખ્યાલો રદિત, શ્રીમાદ રદિત, અને મંડી રદિત થતા ન્યાયન ક-એ, અને દમખા કરવામાં પાલુ નદિ કુદબલેલા મુખે પ્રાપ્ત કરી શકશે તે રદિતને ફર કરી શકશે, પાવન વનાવત કરાશે અને નાખતાં સુધી થશે.

જન તેને ફર અને ફર નથી હાથ છે ના રીતો, રદિત, રૂપ અને રિતની રીતો. તેમ રીતે ફર કરી નુનતા, સ રાવતા અને અમલખખાના વિચારોના નાના કાના સરવ-કેવે-નીમે, -લુએ - ફર મા મુખ- જા લુએ - ન નમારે રીતે નથી જન એ - વધુ ખ્યાલ રીતે નાના - રૂપ ખ્યાલ રીતે સુખને રીતે રીતે. નાના રીતે - નાના રીતે આનાના નાના રીતે.

